

V PREMI APELLC JOVE

JURAT:

Josep Frederic, Albert Pujol, M. Mercè Sardà,
Jordi Tàrraga i Montserrat Coll com a secretària

CATEGORIA DE 14 A 17 ANYS:

GUANYADORA:

Marta Ginebra Domingo,
amb *Doble abisme*

CATEGORIA DE 18 A 21 ANYS:

GUANYADORA:

Raquel Galofré Bofarull,
amb *Escampar la boira*

ACCÈSSIT:

Anna M. Andevernt Llurba,
amb *Reminiscències*

L'ESCRITURA SEGONS LES AUTORES

MARTA GINEBRA DOMINGO (*Doble abisme*)

L'escriptura significa coses diferents depenent de l'edat que tinguis. De petita, per a mi escriure no era res més que passar l'estona, però més endavant es va convertir en una manera d'expressar-me, de justificar-me, de comprendre'm i de difondre idees. Totes les històries que he escrit d'adolescent es basen en la realitat, encara que pugui estar disfressada entre molta ficció. Així que la veritat és que, sempre que he escrit alguna cosa, m'ha fet vergonya que algú ho llegís, sobretot si aquesta persona em coneixia, perquè em sentia despullada. De fet, el relat DOBLE ABISME, abans que sortís premiat, només l'havien llegit els meus pares, el meu germà gran i dues amigues. Quan va sortir premiat, vaig comentar-ne l'existència a altres persones, i de mica en mica l'he deixat anar llegint a més gent, tot i que no crec que passi de les deu persones. Resumint i sense anar-me'n més del tema, per a mi l'escriptura és vida i llibertat, sense restriccions i sense haver de donar explicacions.

RAQUEL GALOFRÉ BOFARULL (*Escampar la boira*)

L'escriptura representa una forma d'evadir-se de la realitat quotidiana i crear-ne de fictícies on tu no ets ningú

100 L'escriptura segons les autores

però a la vegada ets tothom. Representa també la possibilitat de viure altres vides però d'una forma molt més intensa que en la lectura, ja que n'acabes sent tant creador com lector. A banda de les trames i possibles recursos emprats, és realment important posar una atenció especial en el llenguatge en si, ja que de vegades sembla que la literatura se n'oblidi. Allò que més em fascina, però, és que hi hagi gent capaç de fer, d'aquesta combinació de paraules, un art. És per això que, salvant les distàncies, cal apostar per la imitació dels grans autors per acabar arribant a una escriptura personal singular, en què les influències siguin només influències i el segell personal allò que prevalgui.

ANNA M. ANDEVERT LLURBA (*Reminiscències*)

Sempre he pensat que hi ha termes impossibles de definir per a un humà: *art, filosofia, amor, escriptura*... Així, doncs, no m'esforçaré a crear falses hipòtesis immutables. Tampoc puc dir què és per a mi l'escriptura o com la puc concebre, ja que no escric sempre en el mateix estat, ni amb les mateixes finalitats; encara més, qui busca una finalitat escrivint? Tan sols, i molt humilment, puc dir que amb el temps he vist que les idees brollen de mi quan jo mateixa passo per un desequilibri, un moment especial, uns instants poc comuns. Aquestes situacions em duen a veure'm escrivint en qualsevol paper o al davant de l'ordinador fins a hores intempestives; traient-ho tot, fora de mi. Com una espècie de vàlvula d'escapament, com el fum dels cotxes antics que ha de sortir i barrejar-se amb l'aire lliure per continuar circulant, abans que explotar internament.

DOBLE ABISME

Marta Ginebra Domingo

GUANYADORA DEL V PREMI APELLC JOVE
EN LA CATEGORIA DE 14 A 17 ANYS

Enganyada. Frustrada. Presa del pànic. Aquestes són les principals sensacions que m'omplen el cos, a mesura que, pas rere pas, m'acosto cada vegada més a la vora del precipici. Quan sóc tan sols ja a un pas, giro el cap lentament i miro enrere. M'havia proposat no fer-ho, però el cert és que estic esperant desesperadament que arribi algú que vulgui aturar el que em proposo fer. Però no arriba ningú, i em noto els ulls humits. Els tanco ben fort i contribueixo a fer que la llàgrima que em neix de les parpelles regalimi galta avall.

Recordo què m'ha portat fins aquí. Realment, hi ha cap motiu? Una millor amiga que fa molt de temps que ja no ho és, una parella de la qual vertaderament no estic enamorada, uns pares que mai no m'han comprès, un grup d'amigues superficials, la societat consumista, el Tercer Món, les guerres, les injustícies. La indiferència. Hi ha tants motius que em poden haver fet arribar a la conclusió que marxar discretament seria la millor solució! Ara, el més significatiu em sembla que és la indiferència. La indiferèn-

cia de tot el que faig. Tinc l'estranya sensació que tot el que faig és perquè ho decideixo així. Ho decideixo així com ho hauria pogut decidir d'una altra manera. M'importa res del que faig? Res del que mai no hagi fet? Potser el que passa és que, com que sempre han decidit per mi, jo ja no sé què vull, i me n'he cansat. N'hi ha que intenten canviar el món. Es queden en l'intent, això és evident, o potser n'hi ha que arriben a creure que han fet alguna cosa per la humanitat. Però no ens enganyem. Jo no sóc així. No he intentat canviar el món: he deixat que el món em canviés a mi. En lloc de rebel·lar-me, he decidit abandonar-lo. En realitat, tothom troba normal abandonar una cosa que no t'agrada. De petita, vaig anar a classes de pintura durant una temporada. No em feia el pes, de manera que vaig decidir deixar-ho i provar alguna cosa nova. Ningú no va trobar estrany, i vaig continuar experimentant. Més endavant també vaig fer bàsquet, tennis, patinatge i teatre. Res era per a mi, així que vaig anar abandonant una cosa rere l'altra. Tothom ho va entendre. Per quin motiu no haurien d'entendre, ara, que aquesta vida no és per a mi? No puc entrar al seu joc: em resulta impossible.

Tota la meva vida ha sigut una mentida. En realitat, la de tota la humanitat ho és. Bé, potser una mentida és un eufemisme, més aviat ha sigut una història. Una història que, fins fa molt poc, m'he estat creient. Una història que molta gent mor encara creient-se. Una contradicció, una hipocresia.

Fins fa dues setmanes, no vaig començar a plantejar-me la meva vida. Sempre havia estat dirigida per algú altre, com arrossegada per un corrent molt fort. Però començava a notar que m'estava ofegant.

“Carla”, em cridava la mare, el matí del diumenge de fa dues setmanes. “Carla, afanya’t, que farem tard a missa.” Jo agafava el mòbil de sobre la taula de l’habitació, me’l posava a la butxaca i, tot seguit, sortia amb la jaqueta a la mà. Un cop el pare, la mare, i jo érem al cotxe, no teníem gaire tema de conversa. Jo tenia temps per pensar. Cada diumenge escoltava a missa sermons similars, pregàries idèntiques i càntics solemnes. Sempre m’havia semblat que als meus pares se’ls escapava l’essència d’allò que em volien ensenyar. Se’ls escapava el missatge: no havien sabut relativitzar. Acostumats a seguir unes doctrines, a no pensar gaire en les seves accions, sempre amb la seguretat que eren correctes. Educar la seva filla va ser una cosa monòtona. Una cosa que va convertir la seva filla en algú monòton. Jo sempre havia cregut. Cregut i callat, això és el que m’havien ensenyat. Somriu quan toca. Saluda quan toca. Posa bona cara si fa falta. Vesteix bé. Sigues solidària. No parlis malament dels altres. També m’havien ensenyat a no preguntar. No qüestionar, no donar mala imatge. Les coses són d’una manera perquè sí, i no cal buscar-hi més explicació.

Jo no tenia dret a preguntar segons què. Mai no havia preguntat o comentat res obertament als meus pares, i em sembla que ells no s’adonaven de fins a quin punt em sentia oprimida. De totes maneres potser sí que se n’adonaven. Quan era més petita havia fet alguna insinuació, preguntat alguna cosa fora del normal, el pare somreia i em deia que tenia el cap ple de pardals. La mare tampoc no hi donava importància, però ni tan sols li feia gràcia. Consideraven una immaduresa plantejar-se segons quines coses i, en conseqüència, em consideraven una nena immadura que calia educar en la virtut de l’obediència; havia d’aprendre

a comportar-me de manera adequada, tot i que no era necessari que entengués el perquè.

Aquell dia, en tornar de missa, vaig anar directament a la meva habitació. Vaig seure damunt del llit, aquell llit en el qual havia perdut la virginitat. No sabia per què l'havia perdut; en certa manera només ho havia fet obeint unes directrius potser encara més marcades que les dels meus pares a la meva edat. Les dels meus amics. Per què no ho havia de fer? Ja tenia disset anys. La pregunta que m'hauria hagut de plantejar quan ho vaig fer, però, era més aviat: per què ho havia de fer? En aquell moment, vaig rebre un missatge. Era la Maria, per si volia sortir una estona.

Vaig arribar al parc on sempre quedàvem, i vaig trobar-hi la Maria, amb la Laura i la Cristina. La Laura sempre havia estat la meva millor amiga. Els nostres pares es coneixien i sempre havíem estat similars. La diferència era que la Laura de seguida va entrar en el joc dels seus pares i del seu entorn, i jo mai no vaig acabar d'entendre'l. Tot i així, érem amigues. Ho havíem estat durant molts anys, sobretot quan de petites no havíem de preocupar-nos per certes coses. De totes maneres, des que havia arribat la Maria, la Laura i jo ja no havíem tornat a tenir la mateixa relació. La Maria aclaparava tota l'atenció, aparentment de manera involuntària, és clar, cosa que jo no podia assegurar. No podia suportar que la Laura i jo fóssim més amigues entre nosaltres que amb ella; per tant, va començar a actuar com si fos un eix de connexió entre la Laura i jo. Com si fos imprescindible, cosa que evidentment no era, perquè havíem estat tota la vida sense ella. La Cristina, per la seva banda, era molt innocent. Li agradava molt la roba: això era l'únic que veritablement li feia perdre el món de vista. La

resta era secundari. No pensava gaire, tampoc no era gaire intel·ligent, cal dir, però mentre anés sempre ben vestida, maquillada i sortís amb nosaltres, ja li estava bé. No necessitava sentir-se especialment valorada, ni que confiéssim especialment en ella. Ella tampoc no ens explicava les seves coses, tot i que sospitàvem que això era bàsicament perquè no tenia coses per explicar. Vivia en un món molt buit, com en realitat totes nosaltres, encara que ens convencíem mútuament del sentit de les nostres vides. Sobretot des que els seus pares s'havien separat, la Cristina encara vivia en un món més buit. No va plorar aquesta separació, almenys no que nosaltres arribéssim a saber, senzillament se la va prendre amb humor. A la Cristina semblava que res la preocupés. Justament per aquest motiu, s'ho prenia tot amb humor. S'estimava la seva mare, ens estimava a nosaltres, però no hi havia gaires coses importants a la seva vida. I les que ho eren, ho deixaven de ser quan la Cristina hi posava la seva pinzellada d'humor.

Totes érem educades, i ens divertíem juntes. La Laura i jo vam arribar a parlar de coses interessants, però ja feia molts anys que no ho fèiem. Més o menys des que la Maria va arribar a l'escola i, agafada de la mà de la Cristina, a qui no li va costar de dominar, va proposar-se decididament que es faria amiga de la Laura i meva. Fa dues setmanes m'hauria sorprès a mi mateixa, parlant tan durament de les meves amigues. Ara, però, si tot allò ha tingut prou força per fer-me caminar descalça sobre la freda pedra d'aquest mirador, del qual estic disposada a saltar, ja no em sorprèn res.

Va ser aquell dia, el diumenge de fa dues setmanes, que em vaig adonar que en realitat detestava la Maria. Era

igual o pitjor que els meus pares. Era una manipuladora i, sobretot, era una egoista. Em va estranyar, ja que ara ja feia força anys que érem amigues, que sortíem juntes, que compartíem converses banals i escoltàvem les nostres històries amb nois. De totes maneres, sempre hi havia hagut alguna cosa en la Maria que no m'havia acabat de convèncer i, tot i que feia anys que teníem el mateix tipus de relació que amb la Laura, no la vaig arribar a considerar mai una de les meves millors amigues. La Maria tenia actituds que em feien vomitar, actituds interessades. El motiu pel qual la majoria de gent no s'adonava de la vertadera personalitat de la Maria era que la majoria de gent són com la Maria. Cadascú en graus diferents, però la veritat és que la societat sencera és egoista. Egoista i hipòcrita, just tal com la Maria. La raó principal per la qual jo sentia ressentiment cap a la Maria, doncs, no era que ella també fos així, sinó que tenia la sensació que la Maria se n'adonava. Se n'adonava i ho fomentava. Tots tenim defectes, i jo no sóc ningú per jutjar-los. Jo mateixa sóc més conscient que ningú d'aquests defectes i per això sóc ara on sóc. Per això estic a punt de posar final a aquesta vida que he estat vivint fins ara, que tenia més mentida que veritat. Però per a la Maria aquestes actituds no eren un defecte, sinó un dret. Per ella, els que neixen pobres són pobres i els que neixen rics són rics, i per més "desafortunat" que sigui, ella no ho podia canviar, de manera que... per què hauria de privar-se ella de la vida de rica que es podia permetre? Una actitud repugnant, al meu parer. El problema era aquest: que la Maria ho donava a entendre obertament, però la major part del primer món pensa el mateix. Senzillament es preocupen de tapar-ho amb un vel fi perquè se'ls pugui qualificar de

solidaris i bones persones. Així eren els meus pares. Feia anys que consentia actituds, pensaments i ideals que em repugnaven, per part de tots els que m'envolten, i mai no m'havia plantejat seriosament que podria no acceptar-los. Fins fa dues setmanes.

Caminant cap a les meves amigues, la Maria es va avançar i va venir a abraçar-me, tot dient: “Carla, demà, després de classe, em podríeu acompanyar a mirar roba; ara ho estàvem parlant. Què et sembla?” Jo era la que posava més mala cara sempre que ens volia arrossegar a mirar roba, però de tant en tant acceptava acompanyar-la, ja que ella, en certa manera, em feia sentir amb l'obligació de fer-ho. Això, és clar, no ho pensava aquell dia, sinó que és un pensament que vaig anar madurant durant les següents dues setmanes. Aquell dia, doncs, diumenge, vaig decidir assentir amb un lleuger cop de cap i no oposar resistència.

Aquella nit, quan vaig arribar a casa, el meu pare estava mirant les notícies. Vaig asseure'm amb ell al sofà i vaig centrar l'atenció a la televisió. Tot eren desgràcies, per variar. Concretament, donaven informació de darrera hora sobre la rebel·lió d'Egipte. Com que d'aquell tema, que feia uns quants dies que sortia a les notícies, no n'havia arribat a parlar amb els meus pares ni amb els seus amics, m'havia permès el luxe de formar-me'n una opinió pròpia. Estava força segura que jo personalment donava suport a la revolta, ja que el dictador d'Egipte no governava justament, i no defensava la classe treballadora ni els pobres. Jo no hi estava d'acord, ja que, segons el que jo trobava raonable i m'havien ensenyat, tots ens havíem d'ajudar: tant de bo ningú no passés fam ni tingués una baixa qualitat de vida. Jo trobava que havia de donar suport a la revolta, i espera-

va que tingués èxit. Per això em va sobtar el que va dir el meu pare a continuació, i va ser una de les coses d'aquell diumenge que van fer-me començar a plantejar les coses a partir de les dues setmanes següents. No només em va sobtar pel contingut de les seves paraules, sinó pel deix de menyspreu en la seva veu: "Aquesta gent només busquen cridar l'atenció, trencar l'ordre natural de les coses." Em vaig girar cap a ell bruscament i el vaig interrogar amb la mirada. Esperava una explicació després d'aquella afirmació, com sempre. Però aquella nit no n'hi va haver, d'explicació. El meu pare estava cansat i em va respondre de mala gana: "Això són les religions estranyes que tenen allí." A vegades tenia sentiments contradictoris, ja que els meus pares m'ensenyaven a ser amable, a sacrificar-me i a no fer patir els altres, i n'estaven convençuts, però a l'hora de la veritat tenien actituds molt poc cristianes. Però, és clar, jo encara era una adolescent immadura i aquestes coses no les entenia.

Després de sopar em va trucar, com cada nit, el Daniel. Moltes vegades no tenia ganes que em truqués, perquè havia d'estudiar, volia llegir, mirar la televisió o anar a dormir directament. A vegades, però, ni tan sols tenia res a dir-li o no tenia ganes de parlar amb ell. De totes maneres, gairebé sempre permetia que em truqués, xerrava amb ell durant una estona i després penjava amb l'excusa d'estar cansada. Això és el que vaig fer aquella nit. Em vaig posar a dormir vora les onze, sabent que m'havia d'aixecar a les set del matí per començar la rutina de cada dia. Així, doncs, al cap de vuit hores de son, sense obrir els ulls, vaig allargar la mà cap al mòbil, que produïa un so estrident que em servia d'alarma per despertar-me. La meva

nit havia transcorregut sense adonar-me'n, sense somnis, com sempre. Un cop apagat, vaig remugar, vaig entreobrir els ulls i em vaig dirigir cap al lavabo a les palpentes. Vaig obrir l'aixeta d'aigua calenta de la dutxa i la vaig deixar rajar mentre ventilava l'habitació, agafava els texans i la camisa que em pensava posar, i em dirigia una altra vegada cap al bany. Pensant que l'aigua ja era calenta, em vaig posar sota el raig i vaig fer un moviment bruscat per apartar-me'n quan vaig constatar que, de fet, no: l'aigua encara no era calenta. Em vaig obligar a situar-me sota el raig de totes maneres, per ajudar a despertar-me. L'aigua era molt freda, però al cap d'un parell de minuts ja va anar agafant escalfor. A mesura que l'aigua em regalimava pel cos, vaig reflexionar sobre la quantitat de gent que no podia gaudir d'una dutxa d'aigua calenta. No em referia a l'altra punta del món, ni tan sols a un continent o país diferent, sinó al nostre. També, evidentment, mirant més enllà, pensava en la quantitat de gent que només es podia rentar un cop per setmana per no malgastar aigua, que no tenien aigua corrent o ni tan sols prou aigua per beure. Després vaig pensar en la Maria i em van venir ganes de girar-li la cara. Vaig apressar-me a sortir de la dutxa.

Caminant cap a l'escola, vaig mirar al meu voltant. Vivia en una ciutat bonica, amb parts noves i parts més antigues, i durant els vint-i-cinc minuts que durava el trajecte cap a l'escola a peu, la travessava gairebé tota. Mentre caminava i observava el meu voltant, esperava trobar-hi alguna cosa que em cridés l'atenció. Aquell dilluns em sentia amb ganes de fer qualsevol cosa. Tenia ganes de trencar l'ordre establert, però d'amagar el cap sota l'ala a continuació. Sentia impulsos de rebel·lió, però no em creia prou forta

per seguir-los i per, després, plantar-los cara. Déu n'hi do la quantitat de persones que caminaven pels carrers de Bolavella, tan d'hora. El cert és que Bolavella havia anat creixent molt i s'havia convertit en una ciutat força activa. Gent pujant i baixant del transport públic, autònoms i executius encorbatats caminant molt de pressa pels carrers en direcció al centre de la ciutat, alumnes en grups o sols dirigint-se cap als centres educatius; el futur de la ciutat, el futur del país, el futur de la humanitat. Vaig decidir fixar-me més en aquests joves que, adormits, s'apressaven per no arribar tard a la seva primera classe de les vuit del matí. La majoria tenien la mateixa pinta: les noies texans, jerséis de llana o cotó, i unes botes o botins; els nois, tots amb texans, i la majoria amb dessuadores de colors vius i unes bambes als peus. Tots iguals, com un ramat d'ovelles. La veritat és que, quan aquest pensament em va assaltar la ment, vaig abaixar la vista per veure com anava vestida. Em podria haver confós amb aquells joves fàcilment. Duia uns texans, una camisa i un mocador per tapar-me el coll. Unes botes camperes i una caçadora de pell, i a l'esquena, la motxilla de marca amb els llibres de l'escola religiosa on assistia. A vegades m'hauria agradat anar en una escola pública, conèixer gent de procedència diversa, i no em refereixo a gent de diferents classes socials, que també, sinó a immigrants. I, és clar, els meus pares no eren racistes, però no els feia gràcia que m'ajuntés amb aquella mena de gent. No m'ho van haver de dir mai, prou que ho sabia, jo. I, evidentment, hi estava d'acord. Bé, en realitat mai no m'havia parat a pensar-ho. Hi estava d'acord, jo? En aquell moment, capficada en els meus pensaments, vaig xocar amb un noi una mica més gran que jo. Gairebé vaig caure d'esquena,

pel pes de la motxilla, però el noi em va aguantar amb força. Tot i que el xoc havia estat culpa meva, el noi es va disculpar nombroses vegades. El vaig mirar i vaig constatar que era de fora. “Ha sigut culpa meva, ho sento i gràcies”, li vaig dir, tímidament i avergonyida. A continuació, li vaig adreçar un somriure generós, ja que en certa manera em sentia culpable per aquells pensaments que havia tingut just abans, i tenia la sensació que, a través de la meva mirada, aquell noi podia advertir que havia estat pensant que no em feia gràcia aquella mena de gent. El noi, però, no devia notar res, perquè em va respondre amb tota naturalitat: “No et preocupis, com et dius?” El seu atreviment va ser una cosa que em va sorprendre. Així es deu conèixer la gent normal a la ciutat, així deuen començar les relacions, amb voluntat de conèixer-se. Les meves relacions estaven restringides a un altre nivell, és clar, i no les començava d'aquella manera. No hi tenia experiència i, en realitat, em sentia com si estigués fent alguna cosa malament, així que només vaig xiuxiuejar, en veu molt baixa: “Carla”. Ell em va allargar la mà teatralment i em va agafar la meva. Una altra cosa que em va sorprendre va ser que la seva pell, lleugerament torrada, fos tan bonica quan hi impactaven els rajos solars. Es va acostar la meva mà a la boca, a mesura que jo m'anava escandalitzant, i, just després que me la besés lleugerament, la vaig apartar amb un moviment bruscat. Ell em va mirar interrogant, esperant quina seria la meva següent reacció. Tenia la sensació que m'havia d'allunyar ràpidament d'aquell noi i que, si algú em veia parlant amb ell, no s'ho prendria precisament bé. Vaig disculpar-me dient-li que havia d'anar cap a l'escola, i ell, visiblement decebut, es va apartar i em va deixar passar.

Dins del cap em van començar a bullir diferents pensaments. No solament diferents entre ells, sinó diferents respecte dels que sempre havia tingut. Aquella topada m'estava fent pensar, pensar per mi mateixa, un art que feia temps que no practicava.

El dia escolar va passar molt de pressa. No vaig xerrar gaire. És clar que mai no ho feia. No era parladora, perquè feia anys que m'havien ensenyat que a vegades era millor callar que dir coses innecessàries, i aquelles coses de les quals estava autoritzada a parlar mai no m'havien causat gaire interès. A les cinc, com cada tarda, m'esperava el Daniel. Ell tenia un parell d'anys més que jo i estudiava a l'escola privada de Bolavella. Estudiava medicina, i els meus pares n'estaven molt orgullosos. El Daniel era un encant. Era atent, educat, afable i detallista. També era força ambiciós, cal dir, i quan venia a casa es passava més estona fent plans sobre el meu futur amb els meus pares que amb mi mateixa. Quina carrera estudiaria, on, si voldria anar un temps a l'estranger per millorar el meu anglès i el francès... El Daniel tenia els seus defectes i, per mi, el més gran és que formava part d'aquell joc que jo havia començat a detestar. Però, per sobre de tot, el Daniel m'estimava, i per això estava amb ell. Pel que feia a mi, tenia clar que no n'estava enamorada. No me'n vaig haver d'adonar aquell dia, ni les dues setmanes següents. Això ho havia sabut des del principi, des que vam començar a sortir. Amb el temps, li havia anat agafant afecte, i el cert és que podia dir que me l'estimava. Ara, estar-ne enamorada? No, i ara! Això ho havia deixat feia temps. Només havia estat enamorada una vegada, d'un noi meravellós. Aleshores tenia catorze anys. Ell m'omplia. Només de veure'l

el primer dia, me'n vaig enamorar. Tenia una manera de caminar, de parlar, de somriure, que m'emocionava. Parlava de coses intel·ligents, coses interessants, semblava que de debò s'adonés del que passava al seu voltant, que ho observés. Em deixava embadalida. Tenia setze anys: ens portàvem els mateixos anys que amb el Daniel. Es deia Àlex. El vaig conèixer un dia que va venir a buscar la seva germana a l'escola amb la moto. La seva germana anava a la meua classe, es deia Míriam, i justament parlava amb mi quan va arribar. L'Àlex va aparcar la moto i es va dirigir cap on érem nosaltres, somrient: "Míriam, si m'haguessis dit que éreu dues, hauria trobat una altra manera de venir a recollir-vos. Ara només m'he n'hi cap una, a la moto, així que ho sento, hauràs de trobar una altra manera de tornar." La Míriam va riure. Coneixia molt bé el seu germà i sabia que feia broma, però que alhora parlava seriosament. Si una cosa tenia clara era que hauria de tornar caminant cap a casa, perquè el seu germà s'havia fixat en mi, de manera que es va unir a un grup de noies de la classe i va marxar saludant-me amb la mà. Jo, per la meua banda, em vaig ruboritzar: "Quin atreviment! —pensava—. Què dirà la mare si pujo a una moto i, a més, d'un desconegut?" L'Àlex em mirava somrient, esperava que digués alguna cosa. Tenia moltes ganes de conèixer-lo, d'anar amb ell, i vaig pensar que, en realitat, no era un desconegut. Totes les famílies que duïen les nenes a la meua escola es coneixien i de ben segur que la meua mare no hi tindria res en contra. Vaig alçar la vista, i l'Àlex m'estava fitant: "Així, què?, senyoreta... m'acompanyaria a fer un tomb?" Vaig vestir-me amb el meu millor somriure i vaig assentir. L'Àlex va assenyalar una direcció i vaig estar contenta que,

en realitat, no tingués intenció d'agafar la moto. Va ser una tarda meravellosa. L'Àlex irradiava seguretat, em feia sentir bonica, m'explicava coses, parlava sense parar, i jo al seu costat també. No em feia vergonya i, per primera vegada a la vida, sentia que podia parlar de coses que eren fora del guió, que no hi havia tabú i que tot el que digués l'Àlex ho podia entendre. Després d'aquella tarda, sentia com si ja conegués l'Àlex de tota la vida, tot i que el que no havia canviat era la petita pressió al pit que sentia cada vegada que es dirigia a mi, que em mirava amb els seus ulls platejats o que em fregava lleugerament la pell. Vam intercanviar els números de telèfon mòbil i, a partir d'allí, va començar tot. Em sentia com un punt brillant enmig de l'univers cada vegada que ell em rodejava amb els seus braços: jo, tan petita; ell, tan càlid. Era com una explosió d'afecte, tan insignificants individualment i tan necessaris l'un per l'altre. Cada matí em despertava pensant en ell, esperava que fossin les cinc per estar amb ell, m'encantava passar hores i hores xerrant amb ell, fent-li petons, mirant-lo als ulls i dient-li que important que era per a mi. No havia sentit res semblant mai a la meua vida i, en realitat, mai no ho he tornat a sentir. Aquell desig, aquell amor que m'emborraxava, aquell sentiment que res m'importava mentre estigués amb ell. M'ajudava a ser jo mateixa, em donava ànims, m'estimava. Em cuidava cada dia, em protegia. L'estómac em feia un sotrac cada vegada que el veia, fins i tot després de mesos i mesos al seu costat. No me'n cansava, se'm feia impossible. Qualsevol petit contacte amb ell es convertia en el millor del dia, ho hauria deixat tot per ell, ho hauria fet tot per ell, no tenia por de res. No volia res més que a ell, era especial. Jo per a ell, i ell per a mi. Ell

em donava forces, era emprenedor, valent, agosarat. Tenia grans expectatives, mirava lluny. Moltes vegades es referia a la societat en què vivíem, l'entorn en què ens movíem, com si fos una presó. Jo l'escoltava amb atenció, considerava que el que deia tenia sentit! Però mai no vaig passar d'allí: no hi vaig saber veure res més profund que paraules buides. Suposo que l'Àlex era el que es podria considerar un rebel. Rebutjava els diners dels seus pares i es negava a vestir-se amb la roba cara que li compraven. L'Àlex havia trobat una feina de cap de setmana i vestia com li venia de gust. A ell li agradaven els texans desgastats i les bambes blanques. Tot li quedava bé. El nostre idil·li va durar poc més d'un any. Mai no vaig acabar d'entendre per què es va acabar, cosa que m'ha continuat turmentant fins al dia d'avui. L'Àlex va marxar. Va fer disset anys i va decidir que volia estudiar art. Era molt bon dibuixant, sabia transmetre't igualment sentiments i emocions a través dels seus dibuixos com a través de les seves paraules. Quan l'Àlex va marxar, els meus pares ja feia mesos que em deien que no els agradava que em veiés amb ell. “És bon noi, sí”, deien. Però volien dir: “No veus que s'està tornant un eixelebrat? Un somiatruites? Aquest noi ja no et convé!”

L'Àlex m'ho comentava, els seus pares pensaven igual. Deien que deixés de fer tonteries, que no eren més que bestieses d'adolescent. Els seus pares volien que estudiés enginyeria, i van intentar-ho durant força temps. Però l'Àlex no cedia. Els menyspreava. L'Àlex estava fart de les convencions socials i de no poder fer el que li agradava. No parava de dir que això era el que havien intentat els seus pares tota la seva vida: fer-lo entrar en el seu joc. I que no ho aconseguirien. Que n'estava fart, que no el

farien canviar d'opinió i que volia ser lliure. Lliure per estudiar el que volgués, per ser el que volgués a la vida. Lliure! Lliure per ser qui ell volgués, no qui els seus pares decidissin que havia de ser. “Tant me fot!”, deia sovint. “M’és igual el que ells vulguin, per què volen que estudiï enginyeria? Només per poder dir com n’estan, d’orgullosos, del seu fill!” “Però que no ho veus, Carla? A tu també et manipulen, els teus pares.” Finalment, els seus pares van posar-li un ultimàtum. Si el que volia era estudiar art, no seria pas finançat per ells. L’Àlex sempre havia sabut que aquell dia arribaria, i va decidir marxar. Marxar i perseguir el seu somni. Segons ell, jo també era el seu somni. Tenia dos somnis, i se sentia molt frustrat d’haver de renunciar-ne a un per culpa dels seus pares, o dels meus. Ell era conscient que jo no el podia acompanyar: jo només tenia quinze anys i els meus pares mai no m’haurien deixat anar amb ell. És cert: va poder més el seu desig d’alliberament que l’amor que sentia per mi. No el culpo. Jo tampoc no vaig tenir prou força per seguir-lo, encara que ho hauria fet, simplement si ell m’ho hagués demanat. Només que ell m’ho hagués demanat. Però ni tan sols ho va fer, i mai no vaig acabar d’entendre per què. Jo no compartia el seu desig de fugir. Al cap i a la fi, els meus dies eren plens de color i, veritablement, no trobava que aquesta opressió de la qual ell parlava fos tan repressiva. El que no vaig pensar era que els meus dies eren plens de color a causa d’ell i que, un cop va haver partit, els meus dies van caure en la més profunda grisor i amargor. Ara que m’ho miro amb perspectiva, em penedeixo tant de no haver marxat amb ell, de no haver-hi insistit més, de no haver-lo entès més. Jo pensava que una cosa tan gran només podia ser mútua.

Durant els dos anys següents, vaig retreure'm cada dia aquesta pèrdua. Al principi, molt més dolorosa, després no tant. Fa uns quants mesos vaig accedir a iniciar una nova relació, per satisfacció dels meus pares. L'escollit era el Daniel, fill d'una família molt amiga de la meua. Passar moments amb ell era agradable, era una bona persona. Tot i així, sé que mai no n'he estat enamorada. A vegades em pregunto si l'amor existeix, però llavors recordo els meus dies amb l'Àlex i, encara que tenia quinze anys, sé que en vaig estar molt enamorada. Perquè, si allò que vaig sentir per l'Àlex no era amor, aleshores, què és amor? Aquella estima tan enorme, aquell descontrol, aquella entrega, allò era amor. I és una cosa que mai no he arribat a sentir pel Daniel. Tota la meua vida abans i després de l'Àlex va ser monòtona, ha estat monòtona. Ell va ser com una ventada fresca que va entrar per la finestra d'una revolada en el moment menys esperat.

Vaig haver de contenir una llàgrima que es debatia per brollar-me de l'ull, per trobar el seu camí lluny d'aquells ulls enamorats. Sí, encara n'estava enamorada, de l'Àlex, però ell ja no hi era. Era com si hagués desaparegut. No hauria sabut on trobar-lo, i ell de ben segur que ja havia estat amb moltes altres noies i només pensava en la nostra relació com en un enamorament adolescent, una cosa passatgera. Per a mi, però, era una cosa permanent. Sempre li guardaria afecte, encara que ja no hi fos, i mai no li podria tenir rancúnia per haver-me deixat. Me l'estimava, però havia de superar-ho i mirar endavant, on m'esperava el Daniel. On a les cinc, com cada tarda, m'esperava el Daniel.

“Carla, afanya't, que la meua germana té el concert d'aquí a mitja hora.” La germana del Daniel era un any

més petita que jo, i tocava el violí. La veritat és que ens havíem fet amigues, ens coneixíem de feia temps, ja que els nostres pares eren amics i encara ens havíem fet més amigues des que jo havia començat a sortir amb el Daniel, perquè així havia de ser. Era simpàtica, però tampoc no gran cosa. No passava grans moments al seu costat, ni em divertia excessivament. Era la mateixa història de sempre. Les úniques persones amb qui havia fet coses diferents, perquè em venien de gust, havien estat amb l'Àlex i la Laura de feia anys. Amb la Laura d'aquell dilluns ja no. Aquell dilluns la Mònica tenia un recital de violí, i el Daniel donava per suposat que em feia molta il·lusió anar-hi. Els seus pares també hi serien i, per acompanyar-los, ja que jo sortia amb el seu fill, també els meus. La veritat és que no m'importava gens el concert de violí de la Mònica. A vegades sentia llàstima per la gent que m'envoltava. Jo havia tingut la sort de trobar-me amb l'Àlex, que m'havia obert una mica els ulls, però els altres? Potser no havien tingut aquesta oportunitat, i s'havien de veure obligats a viure amb algú com el Daniel la resta de la seva vida. Esforçant-se a no sortir mai despendinats, que no es digués res dolent d'ells, que es comentés com n'eren, d'agradables, de solidaris i d'enrotllats.

Aquella nit de dilluns de fa dues setmanes vaig anar a dormir sense sopar. No em trobava gens bé. Em feia mal la panxa, havia estat pensant massa coses. Era molt més fàcil callar i obeir, no pensar. "Però potser aquesta no és la vida que vull seguir. Per què m'ho plantejo? Mai no ho he fet, i no m'ha anat tan malament. Però ara no trobo que encaixi en aquest trencaclosques, les peces del qual ja han estat triades. No confio en mi mateixa, sé que estic

decehent els del meu voltant, i a mi mateixa també, tot i que per motius completament diferents. Tots pensem que no puc amb el que em passa, que no hi arribo, que vull controlar-ho tot i no puc, que me n'estic anant. Ara, el meu motiu de decepció és que no sóc capaç de fer-ho d'una manera que pugui quedar-me tranquil·la. No sóc prou forta. El dels meus pares i els meus amics és que ho estic fent. Que m'estic rebel·lant, que vull cridar prou! Que ja no confio en ells, ni en mi mateixa, que no deixo que m'ajudin o que em donin suport, ni tan sols que em demostrin la seva estimació. No ho puc permetre, però, perquè, si els deixo fer, sé que em convenceran perquè torni a ser la d'abans, és a dir, un titella a disposició seva. Sé que la seva manera d'ajudar-me serà fent-me sentir malament amb mi mateixa, expulsant-me aquestes idees del cap, i no vull! És el que van intentar fer a l'Àlex. M'he tret una bena dels ulls, i no vull que me la hi tornin a posar, encara que això seria més fàcil per a mi. No vull viure d'una manera més senzilla. Vull viure de la millor manera. No vull viure. No vull tornar a caminar a les fosques! Era per això que em feia mal la panxa, perquè estava retenint tot allò que no volia treure a fora.

No volia treure a fora que em feia fàstic la societat. Que em feien fàstic els meus pares, que em feien fàstic els pares del Daniel, que em feien fàstic el Daniel i la Mònica, que em feien fàstic la Laura, la Cristina i, sobretot, la Maria. Que em feia fàstic l'Àlex, per haver-me abandonat. Per no haver-me alliberat aleshores. Que jo no ho veiés no volia dir que no fos real, i ell no m'hauria hagut de deixar a la gola del llop. Però, és clar, el que em feia fàstic de veritat era que no hagués volgut que marxés amb ell, que no m'ho

hagués demanat, que no m'hagués estimat, o que jo no ho hagués arribat a saber mai del cert. Em feien fàstic els meus professors, les nenes petites que tot just començaven l'escola, els nens i joves que veia pel carrer, intentant de totes les maneres possibles ser el centre d'atenció.

Així, doncs, durant les dues setmanes següents vaig estar covant el desig de fugir. Però per anar on? És per això que em trobo on sóc ara mateix, perquè em sembla el lloc més sensat per marxar. Aquests centenars de metres que em davallen sota la mirada em fan por, m'aterreixen. Però el que tinc a l'esquena encara me'n fa més, de por.

La meva vida no té sentit. No sóc important per a ningú. Però ni jo, ni ningú, encara que s'ho pensin. No, l'única persona per a qui em vaig acostar a ser important va ser l'Àlex, i ni tan sols ho vaig ser prou per mantenir-lo al meu costat. No, les persones som fàcilment substituïbles. Som estúpides, no ens entenem. Potser els pares ploraran la meva absència durant una temporada, però no durarà. L'únic que potser els farà ràbia serà no trobar el meu cos, no poder fer-me un funeral com Déu mana, al qual, evidentment, haurien assistit les millors famílies de Bolavella i voltants. Estic segura que la cara de llàstima la faran a la perfecció. La mare potser deixarà que se li escapi alguna llàgrima i tot, per deixar notar com n'està, d'afectada. Estic farta de patir, de viure en un món buit, d'haver-me d'esforçar per ser qui no sóc, d'haver d'aguantar la hipocresia de la qual tothom participa. Potser això és una crida de socors, potser espero que canviï alguna cosa en un futur, potser només és desesperació, desig de fugir.

Recordo una vegada que el meu avi em va dir una cosa que m'ha tornat a la memòria aquests dies. Hi he estat

donant voltes, repassant les seves paraules: “Mira, Carla —em va dir—, si tu et dirigeixes a un home i li dius: si pitges aquest botó, s’ingressarà un milió d’euros al teu compte però es morirà algú de Bolavella. Et dirigeixes a un altre i li dius: si pitges aquest botó, s’ingressarà un milió al teu compte, però es moriran tres-cents xinesos. No tinguis cap dubte que tothom pitjarà sense vacil·lar el botó dels xinesos i que, segurament, no ho faran si només tenen la possibilitat de pitjar el del bolavellenc.” Durant els disset anys que he viscut, he après que la vida d’un ric té més valor que la d’un pobre, i jo no estic disposada a viure així. He viscut injustícies, de manera més o menys directa, però sempre llunyana. És fàcil distanciar-me de les injustícies, quan no m’interessa alguna desgràcia, n’hi ha prou d’apagar la televisió o tancar el diari. De totes maneres, això no és tan fàcil per a tothom, ja que n’hi ha que es veuen obligats a recordar aquesta realitat cada dia. I jo, que visc una vida tan fàcil... No sóc capaç de ser feliç. No en sóc capaç. Per això sóc aquí, entre altres motius. No sóc valenta pel fet de ser aquí disposada a posar fi a la meva vida, sinó que més aviat els valents són els que tenen prou sang freda per continuar vivint en el món actual.

Estic disposada a saltar. Podria no fer-ho. Una altra vegada, la indiferència. Vull posar-hi fi avui mateix. Realment, la vida és inestable. No té sentit que les persones que vivim en un mateix hàbitat ens perjudiquem hipòcritament els uns als altres. Ens destruïm. Gaudir de la vida, gaudir-ne com fan les meves amigues, gaudir-ne com fan els meus pares quan surten a sopar... És veritablement gaudir de la vida? O no és res més que el benestar artificial inculcat per la societat, aconseguit a base de trepitjar les persones

del voltant? Els meus pares em dirien: “Tant fa.” Però la veritat és que no tinc aspiracions, jo mateixa, com a persona. Estic atrapada. Atrapada en un cercle de gent que comparen les seves vides, un cercle de gent incompetent que es barallen per ser més normals els uns que els altres. Fins i tot els qui intenten ser diferents no fan sinó donar suport a un estil de societat en el qual ja toca que uns quants surtin dels marges establerts. Dia rere dia, em veig obligada a actuar d’una manera falsa, d’una manera amb la qual no em sento identificada, i només pel fet d’aconseguir ser acceptada. De no quedar-me sola. No m’agrada, i per això ho vull deixar.

Abaixo la vista, i noto un lleuger mareig. Estic en una posició molt elevada. Moc lleugerament el peu esquerre. Faig una carícia amb el peu nu a la pedra on estic situada. No val la pena allargar més l’agonia. Com quan de petita trigava molta estona a tirar-me del trampolí de la piscina, per por, per respecte. Pujava al trampolí, en baixava, mirava l’aigua, mirava la mare, mirava el pare, mirava el terra. Finalment, però, em llançava. Aleshores em titllava de covarda a mi mateixa, sí, ben mirat, no n’hi havia per a tant! Només era qüestió de donar-me un petit impuls. Potser no calia saltar. Només deixant-me caure n’hi hauria prou. Sí, això faré.

* * *

De sobte, l’he vist. Aquella noia que m’havia trobat accidentalment a tres quarts de vuit d’un matí de dilluns, aquella noia que caminava amb la mirada perduda, l’expressió buida, els cabells llargs i foscos onejant amb el vent.

Aquella noia és aquí, al meu refugi. Havia pujat a contemplar la vista des del mirador de Bolavella, ja que és el que faig quan tinc ganes d'estar sol i pensar. En realitat, ningú no ve mai al mirador de Bolavella, que està abandonat. Tot i així, conserva part de la seva antiga estructura, i per això m'agrada pujar-hi. Per estar-hi sol. Avui, però, aquella noia és aquí. Carla, es deia. Una noia de bona família. Discreta, bonica, senzilla. Educada, tímida i callada. Podria dir que la coneixia bé, la Carla. Després d'aquell primer dia, en el qual no havíem tingut gaire temps per a les presentacions, m'havia anat trobant la Carla altres vegades. Sempre passant desapercebuda, sempre capficada en les seves cavil·lacions. Sempre amb la mirada buida. La veritat és que ara em pregunto de debò si la Carla em recorda. És cert que he parlat amb ella unes quantes vegades, després d'aquella primera trobada, però sempre m'ha fet l'efecte que no m'escoltava. Sempre pensava en alguna altra cosa. He estat intentant acostar-m'hi des que la vaig conèixer, aquell matí que vam topa. És clar que abans d'allò jo ja sabia qui era. Bolavella no és una ciutat tan gran, i la veritat és que la majoria de joves ens coneixem. De vista, la majoria, és clar, o només d'haver sentit a parlar els uns dels altres. Les noies de l'escola privada de Bolavella són particularment interessants per als nois joves, tan tibades, tan arreglades sempre. És per això i per res més que jo sabia de l'existència de la Carla abans de trobar-me-la. De totes maneres, hi havia vist alguna cosa diferent, en la Carla, alguna cosa que no havia vist en les altres noies de l'escola privada de Bolavella. Hi va haver una temporada, devia ser fa dos anys, que la Carla no semblava que pertanyés a aquell sector. Sortia a passejar pels llocs habituals per on

passen tots els joves, prenia gelats, sortia a festes populars i, fins i tot, em sembla recordar-la alguna nit tastant la cervesa. Una cosa gens pròpia d'una noia del seu estil. Sempre l'acompanyava aquell noi, l'Àlex. L'Àlex era un bon tio. Provenia també de casa bona, però de seguida s'havia barrejat amb el jovent de la ciutat. Havíem parlat unes quantes vegades, havíem jugat a cartes junts al bar molts vespres i havíem compartit beguda. L'Àlex era algú com cal. Va ser una llàstima que abandonés la ciutat. El que més va cridar-me l'atenció de la Carla durant aquell temps va ser aquella brillantor dels seus ulls. Una brillantor que, casualment, es va anar apagant ràpidament d'ençà de la partida de l'Àlex.

Alçant la vista, em sembla que la Carla és massa a prop del precipici des d'on s'aixeca l'estructura del mirador. Està prohibit posar-s'hi tan a prop, però, és clar, ara que el mirador ja no està en funcionament, el reglament no és vàlid. "Carla!", crido amb tota la força dels meus pulmons. Em sembla que no em sent, i no em fa gens de gràcia que hi sigui tan a prop. Torno a intentar cridar-la, aquesta vegada encara més fort, mentre m'acosto apressadament cap on és ella. Gairebé corro: "Carla!"

De sobte, la Carla aixeca la vista. Té un sobresalt: no crec que esperés que ningú la sorprengués. La seva cara reflecteix una pila de sentiments contradictoris. De l'ensurt i el sobresalt, la Carla ha fet un bot i els braços se li balanegen perillosament amunt i avall. "Carla, vigila, cauràs! T'has tornat boja?", li crido, gairebé xisclant, mentre no paro de córrer. La cara de la Carla sembla que es calma i redreça la postura. Es gira cap a mi i fa una passa en la meva direcció, donant l'esquena al precipici.

Doble abisme 125

Aleshores, però, alguna cosa passa. La cara de la Carla reflecteix un esglai profund, i és que està rellicant! Corro tant com puc. Com no havia corregut mai. Com mai ha corregut ningú. Gairebé trec el fetge per la boca, i m'enfado amb les meves cames perquè no van més de pressa. La Carla cau. “Carla!”, no paro de cridar-la.

Però ja no em deu sentir. No s'ho esperava: ha rellicat i no tenia res a l'abast per agafar-se. Quan arribo on era, ja s'està precipitant al buit, i el so del seu xiscle se'm fa cada vegada més llunyà. No ho vull veure, no ho vull veure! Em giro d'esquena, em tapo els ulls, i començo a córrer. “Merda, merda, merda!”, no puc parar de cridar. Si hagués arribat abans, l'hauria pogut aguantar, com aquell dilluns. No. Millor: si no hagués arribat, no l'hauria distreta, i ella no hauria rellicat.

ESCAMPAR LA BOIRA

Raquel Galofré Bofarull

GUANYADORA DEL V PREMI APELLC JOVE
EN LA CATEGORIA DE 18 A 21 ANYS

Les borles del coixí se'm claven a les costelles i noto com, lentament i amb mala dissimulació, van perforant-me la pell fins a arribar a la caixa toràctica, que es mou a un ritme frenètic. No me n'he oblidat pas, de com respirar, però em costa i no en tinc ganes. Les llàgrimes se'm concentren darrere els ulls, disposades a sortir totes alhora en el moment adequat, quan les forces per seguir endavant s'aniran destensant i serà el cervell qui prendrà el rol de guia.

Milions de bocins de vidre estan escampats per les rajoles antigues al voltant del tros que no ha esclatat i que deixa endevinar que allò havia sigut un vas. No puc recollir-los, ni tampoc el suc de taronja, que va a recobrir les rajoles pròximes al balcó, cap on s'inclinen lleugerament. Tinc fred i les mantes són lluny, em sento com si m'haguessin xuclat, començant per l'energia que fins feia poc guardava al meu interior i seguint per la pell, que m'ha quedat primíssima. Els ossos em pesen i la pell, mig morta, va d'aquí a allà. El sofà continua calent, un tímida raig de sol es filtra

per una esclatxa entre núvols foscos. Encara no són les set del matí i vol ploure.

D'aquí a catorze minuts li sonarà el despertador, que ningú no apagarà; la casa s'anirà il·luminant amb la poca claror que el cel té preparada per avui; unes quantes fulles groguenques del jardí cauran; la pluja inundarà la sortida de la cuina i deixarà xopa la fusta del balcó de la seva habitació, gastada pel temps i la humitat. Però ningú no escombrarà la terrassa ni recollirà les fulles del jardí, ningú no aturarà amb quatre draps vells i un pal de fregar la petita inundació domèstica de la cuina, ningú no posarà tovalloles al terra davant del balcó de l'habitació perquè l'aigua no mulli res més que els batents del balcó i les rajoles descolorides i desgastades pel pas de la gent i, sobretot, del temps.

M'he d'aixecar i apropar-me a l'entrada. Tot està connectat, només cal que premi el botó vermell i tot començarà a funcionar. Un estímul, una reacció. Els botons vermells mai no han sigut senyal d'una bona notícia, mai ningú en la seva vida no ha premut un sol botó vermell estant nerviós i ha passat alguna cosa bona, els botons vermells són el símbol del diable. Però està tot connectat, no he de patir, no hi ha cables blaus i vermells entrellaçats i destinats, sols un, a ser tallat en un intent desesperat de salvar la humanitat. Prémer un botó i delegar tot el que hauria de ser tasca teva a un expert que, mecànicament i com cada dia, farà les seves anàlisis corresponents, els tràmits burocràtics necessaris i... tot el que calgui. Sóc a casa meva però la desorientació s'ha apoderat de mi, m'abraça ferventment i m'encercla tot el cos d'una forma fins i tot opressiva.

He aconseguit aixecar-me però no puc caminar, tinc les extremitats cansades pel patiment i el cervell no recorda com donar ordres de manera ordenada i lògica. Xoco amb la paret en un intent fallit de girar correctament, em giro i la miro: mai no m'havia adonat que la porta de la cuina fos tan enllà. Hi ha cafè preparat, fred, que fa temps que s'hauria d'haver reescalfat. Passo pel costat del quadre amb relleu que hi ha penjat a la part esquerra del passadís, al costat de la finestra que dóna al jardí. La seva cambra és al final del passadís, passats els dibuixos de nens petits que hi ha penjats, torts, a banda i banda de passadís. La porta està entreoberta però no puc veure res més que l'armari, mal tancat, i un jersei negre seu que s'ha escorregut cadira avall i ara jeu innocentment al terra de rajoles antigues gastades.

Torno cap al menjador, em sento feixuga i pensativa, faig el camí serpentejant, intentant esquivar tots els obstacles que s'interposen al meu pas i que no tinc ganes de recollir i endreçar. Baixo les escales i m'adono que mai no havia apercibut, com sí que puc apreciar ara, que els esglaons són extremadament alts per pertànyer a les escales d'una casa interior.

Passo pel rebedor i veig el botó vermell. Giro la mirada cap a una altra banda, sé que hauria d'apropar-m'hi i prémer-lo. Aleshores ja podria intentar descansar fins que, tal com deien les instruccions, com a màxim vint minuts després, algú entraria a casa. No em caldria ni aixecar-me a obrir, només anar a saludar i veure com tothom es passejava per casa meva com si fos pròpia i sentir-me sola una altra vegada, encara que seria la vegada que hauria vist la casa més plena.

Deixo el botó darrere meu, com si per no veure'l desaparegués, i veig com el vent fa moure les dèbils fulles ocres que encara mantenen un estret vincle amb els arbres. D'una en una, com qui desploma una gallina i la deixa completament nua, van deixant-se anar, fan una petita giragonsa i acaricien el terra, on romanen un instant, fins que el vent decideix, una altra vegada, canviar-los el destí. El menjador té mal aspecte. Està ben pintat, és gran, dóna sensació d'espai però està desordenat, el sofà és brut, les mantes són a terra, els vidres no s'han mogut des que el vas ha caigut de la petita taula on la nit abans l'havia deixat, la fotografia de Madrid té el marc trencat des de fa setmanes, no sé què li devia passar. Sortim feliços, en aquella foto. Acabàvem de sortir del Museo Tiflológico i feia un dia preciós, després de tres dies excepcionalment plujosos en què gairebé no havíem pogut sortir a passejar per por de caure. Va revelar la foto sense que jo me n'assabentés i, en un acte que només es pot relacionar amb l'amor vertader, va col·locar-la al costat de l'espelma blavosa que tant li agrada el dia que feia quatre anys que ens havíem conegut; tres anys, doncs, amb la foto al menjador. Aquell dia vaig plorar. Vaig fer-ho en silenci mentre ella ja dormia sobre el llit, en silenci perquè no volia dir-li que plorava de felicitat, de la felicitat que ella em regalava cada dia, però en silenci perquè tampoc no volia que es preocupés innecessàriament.

Durant el viatge a Madrid, passejant pel Retiro, va dir-me, com qui no vol la cosa, que ella mai no m'abandonaria. No vaig fer res. Em va impactar, era com un pacte d'amor, sabia que no ens podíem casar, però que l'amor no entén de tràmits legals, i aquella va ser per a ella una declaració

d'amor i una proposició de matrimoni retòrica a la vegada. Estava tan contenta, era tan conscient que allò només passaria una vegada a la vida, que no vaig saber què dir. Volia ser la millor, fer els millors gestos, posar la millor cara, dir-li el millor que se li pogués dir, agrair-li-ho com ningú mai abans no ho hagués fet. I per por de no arribar a les expectatives autoimposades no vaig fer res. Vaig seguir passejant com si res, a prop d'ella, pensant en les meves coses i mirant-la, mentre ella també estava absorta en les seves, com si hagués donat tantes voltes a allò que acabava de dir-me que ja no hi trobés la transcendència que tant em fascinava a mi.

M'havia dit que mai no m'abandonaria. Odio els abandonaments. Odio els finals, les lleties, els acomiadaments i els sorolls, però, per sobre de tot, odio els abandonaments. M'odio. M'odio a mi, i a tothom que sigui com jo. I pensar que hi ha gent que creu que, si trobéssim algú idèntic a nosaltres, en faríem amics...

Mai: sota cap circumstància, ni que hi estigués obligada, ni que no tingués diners per viure, ni que estigués malalta. Mai. Em va dir que mai no m'abandonaria. M'agradava la unió de les paraules *abandonament* i *mai*, és com parlar del *no-abandonament*, per tant, és parlar de felicitat o, si més no, de no-tristesia.

Noto el terra de rajoles velles desgastades sota el meu cos molt fred i, si tingués forces, m'aixecaria, correria, saltaria i despenjaria el rellotge que hi ha penjat a la paret com qui encerta una cistella en un partit de bàsquet. El tiraria a terra desitjant que no es trenqués ni en mil ni en dos mil bocins, sinó en una infinitat que ningú no fos capaç de recollir per tornar a ajuntar i assegurar-ne, així, la destrucció final. Un

rellotge ho havia desencadenat tot. Les busques del rellotge en tenien la culpa. Les busques del rellotge eren les culpables. Va començar a ploure a les onze. Quan se'n va anar a dormir, a les dotze, plovia a bots i barrals i no tenia ni la més mínima intenció de parar. Em costava dormir i tenia por i fred; tenia por i, llavors, fred. Sentia la pluja de fons, que, de sobte, es va convertir en una tempesta horrible plena de llamps que il·luminaven l'habitació i m'alertaven del tro que, al cap de pocs segons, feia tremolar els vidres de casa. No m'agraden les tempestes. L'aigua queia torta a través del vent i colpejava amb violència tot allò amb què es trobava al seu pas fins a acabar a l'asfalt del carrer, on havia improvisat un riu fugaç. Vaig posar-me nerviosa. El primer intent per distreure'm, fallit, va ser pensar. Quan estàs nerviós, o penses massa i t'obsessiones o bé no penses gens i no hi ha manera que passi el temps. Desistint, vaig passar a la segona distracció que se'm va acudir: buscar un soroll alternatiu que em fes sorda per a la tempesta. Vaig mirar el rellotge: dos quarts de dues de la matinada. Les busques tenien una part verda fluorescent que facilitava la lectura de l'hora en l'obscuritat. Vaig examinar-les amb més atenció mentre se'm va acudir escoltar el tic-tac de les busques, que no només m'havia de distreure de la meua por, sinó que, en ser un soroll monòton, també m'havia d'ajudar a dormir. En lloc de calmar-me per tenir alguna cosa en què agafar-me, encara vaig posar-me més nerviosa. Vaig saltar del llit fent un moviment ràpid i vaig sortir de l'habitació per deixar-la dormir tranquil·la. Vaig anar-me'n fins al sofà i m'hi vaig acomodar. Allà, en la foscor, i posant el cap sota diversos coixins que ara estan majoritàriament escampats per terra, vaig aconseguir adormir-me. Ni tan

sols recordo en què vaig somniar. I mentrestant tu eres al llit i potser vas patir molt, potser vas demanar ajuda i no hi havia cap mà amiga al voltant, potser vas tenir por i no vas trobar consol, potser només hauries necessitat un got d'aigua o anar al metge ràpidament. I mentrestant jo somniava. I tu sola estirada al llit patint. Vas acabar envoltada per llamps i trons i una solitud immensa. Tu em vas dir que mai no m'abandonaries. Jo no t'ho vaig dir, però sé que vas entendre que jo tampoc no ho faria mai. Sí, no vaig dir-ho, vaig ometre-ho, però estava tan convençuda com tu que mai no faria una brutalitat tan desaconsellada com abandonar-te. I et va faltar l'aire, i no vas poder seguir endavant. I jo dormia sobre el sofà, on sí que vaig trobar la tranquil·litat, lluny de la mort, que només va venir-te a buscar a tu. Tant de bo no hagués marxat. Tant de bo, en lloc de marxar, esporuguida, t'hagués abraçat perquè tu tampoc no passessis por. Tant de bo la mort ens hagués trobat a totes dues juntes, abraçades sobre el ja nostre llit; no hauria sabut com fer-ho per emportar-se només una de les dues. Ara tu no estaries sola. I jo tampoc. Seguiríem juntes, com en els últims anys.

El rellotge, però, intacte, segueix marcant un tic-tac precís i fort que sembla que em vulgui esquerdar el crani per gravar-me el soroll al cervell. No hi ha cap més soroll a prop meu. El vent de fora, la rentadora de la veïna, els plors del nebot del veí, la pluja que ha vençut el sol i es llança violentament contra els vidres, fins i tot la meva respiració, tot, tot queda eclipsat pel tic-tac monòton, adormidor i depressiu que sembla que no s'hagi de poder acabar mai. Quan vam anar a Madrid era feliç. Era molt feliç. No pensava que les persones un dia poguessin aca-

bar-se, entenia que les relacions comencen i acaben, que coneixes gent que va entrant en la teva vida, que n'hi ha que només hi passen de visita, que d'altres s'instal·len dins teu i arriben a esculpir-te el cor. Però les persones no. Per mi les persones eren posseïdores del temps. I el temps era finit, però immens com l'univers. Però ara veig que és el temps qui posseeix la gent que va entrant en la seva vida, uns només de visita, d'altres s'instal·len dins seu i arriben a esculpir-los els cors. Fins ahir creia que el temps era abundant, molt abundant, fins i tot podria haver arribat a creure que me'n sobrava, i era molt feliç; ser conscient que el temps té un preu molt elevat fa que em preocupi per aprofitar-lo al màxim, i aquesta mateixa preocupació és la que fa que no pugui gaudir i només pensi que en cada instant hi ha una part del meu temps que s'escola i que mai més no recuperaré. I entro en una lluita contra mi mateixa, com quan vols caure bé a algú i, per ser tan interiorment atent, acabes per no poder establir cap tipus de connexió. Ara el temps s'escola i jo no estic fent res. L'hauria d'ajudar, però no puc fer res més. No puc quedar-me aquí al terra, estirada contra les rajoles velles gastades. Faig un gran esforç per aixecar-me. Per mi el temps és una gran massa sòlida que sostens amb les mans i que es va escolant sense poder-hi fer res, només mirar-ho amb impotència; per tenir-la, l'has d'intentar agafar amb les mans, però, en el moment en què hi entra en contacte, va liquant-se. Agafar la massa sòlida és una utopia, no agafar res és una negació de l'existència temporal. Corro. Tres passes i hi sóc. M'he cansat i les cames no m'aguanten. Caic a terra, rebentada. Dubto; el temps passa; el rellotge del menjador no ha deixat de fer tic-tac tota l'estona; el

temps s'escola entre les mans de la gent i no hi puc fer res; el rellotge de la cuina va a contratemps; no queda temps sense soroll. Premo el botó vermell. Tres xiulets. Ja està tot activat. Sospiro i em costa molt tornar a agafar aire. Estic més nerviosa que abans.

Fora, cada tarda, hi ha nens. Ells no molesten. Juguen i són feliços, són feliços i escampen la felicitat per allà on passen, escampen felicitat i porten rellotges digitals, que no fan soroll.

Només n'hi ha un que porta un rellotge amb busques, busques teòricament molestes. Però les seves no ho són, les seves són innocents i infantils. Li donen la seguretat necessària després d'un abandonament. Va amb un xandall que li va curt i sense jaqueta ni impermeable sota el diluvi que cau. Porta una barra de pa sota el braç i no sembla que les preocupacions li afligeixin el pit. Sempre que me'l trobo pel carrer, el miro, i ell també em mira. No ens coneixem, mai parlarem, mai no ens coneixerem més enllà de viure al mateix barri. Però entre nosaltres hi ha una connexió especial. Tots dos hem tingut una absència en la nostra vida, hem hagut de tirar endavant sols, tots dos pensàvem que no ens en sortiríem. Hem après a viure amb allò que hem tingut i, malgrat que ell encara és massa petit, també acabarà trobant qui l'estimi, qui arribi a omplir tot aquell espai que va estar bacant durant tant —massa— temps. I me'l miro, innocent i desprotegit davant del món, i una mena de sentiment protector, maternal, m'afflora a la pell, i no puc fer més que mirar-lo, fer-li sentir que no, que la connexió no és fruit de la seva imaginació i apartar-me ràpid, perquè no vegi com els ulls se m'humitegen davant les injustícies

quotidianes de la vida que passa a l'altra banda de la porta de casa, tan a prop però tan llunyana.

És l'únic rellotge que tolero. No m'agrada el rosa de la veïna de l'altra banda del carrer, que sempre porta a la mà dreta, perquè és esquerrana, i li va balder; ni tampoc el de la Mònica, que encara que fos digital, sonava massa sovint; ni el d'or i petit i estret de la veïna de vuitanta-tres anys de la casa que fa cantonada al final del carrer, on els dies de vent costa passar sense que se t'emporti una ràfega violenta del vent que passa acanalat cap al torrent. Tampoc no m'agraden els rellotges, massa seriosos, de la parella acabada de casar de davant de la velleta de vuitanta-tres anys ni el verd oliva vell de la dona de la família que viu davant de correus, l'única excepció de la família, tant la canalla com el marit en tenen de digitals i de ben moderns. Tampoc no m'agrada el de plata de la senyora que treballa a l'oficina de correus ni el digital però que sona a totes hores del carter. Els del forn —un de paret gran de busques i números negres i fons blanc, el blau del dependent, el negre mig desmanegat de la fornera, els dos d'or de les senyores que ja fa temps van adjudicar el forn com a propi local social i els dels clients, sovint també de busques— acaben formant veritables simfonies cacofòniques.

Però els que menys m'agraden són els rellotges dels veïns del costat. Des del menjador, que dóna paret per paret amb la seva habitació, se sent la remor de la infinitat de busques que, ordenades i impassibles, van fent tic-tac, un tic agut i un tac més greu, un tic agut i un tac més greu, un tic agut i un tac més greu, un tic agut i un tac més greu, un tic agut i un...

El rellotge més gran que tenen és de paret, el tenen al costat de la porta i és més decoratiu que informatiu, perquè tant el marc com les busques són negres, i el fons, una imatge de Nova York de nit, també és increïblement fosc. A la paret que dóna a casa hi tenen dos despertadors —cap de digital—: el de la veïna, rosa i amb ninotets pintats a les busques, i el del veí, negre i amb línies rectes taronges que trenquen el fons opac. Quan és a casa, ella sempre deixa el seu rellotge de plata de busques pesades amb peces blanques que ressalten la brillantor de la plata damunt la tauleta de nit; ell només l’hi deixa, el negre de cuir amb busques de colors fosforescents, quan se’n va a dormir. Durant les hores de treball deuen consultar moltes vegades aquests aparells tan escandalosos i això deu fer que el seu cervell associï el rellotge amb la feina. Segurament és la raó —estúpida— per la qual tenen diversos rellotges “de reserva” —tots amb piles— per a cada un: hi ha els més informals, per anar a comprar al supermercat o per a sopars amb amics; els més cars, només per a certes ocasions; els més elegants, per poder lluir bé durant tot l’any; els cars dels nens, que per por que no els perdin els guarden ells; el d’or de la tieta soltera que va morir ja fa anys i amb el qual encara no saben què fer...

Corro cap al menjador: algú està a punt d’arribar. M’amago darrere la porta i espero.

La porta del jardí del davant grinyola. Set passos ràpids. Un paraigua es tanca. I se sacseja. Les claus d’un clauer es remenen. Se n’agafa una i les altres s’escolen cap a terra però queden penjades del clauer cap per avall i van dringant cada vegada fent menys soroll. Una, dues, tres, quatre. Totes les dents de la clau dins el pany. Es gira la clau. La porta

s'obre a poc a poc, tímidament. Dues sabates es freguen a l'estora de l'entrada. Una passa. Una altra. Ja és dins.

Trec el cap pel llindar de la porta del menjador intentant no ser vista. Hi ha un home dins a casa i no sé qui és. Hi ha un home dins de casa i porta un maletí. Un maletí dels que normalment van plens de papers. Porta uns pantalons ben planxats i la samarreta, planxada, de l'associació. És metge i no ha vingut sol. Els altres, també desconeguts, són dins un cotxe que hi ha fora, sobre la vorera. Discuteixen alegrement, indiferents a la realitat de dins la casa que no hauran de visitar. La pluja es despenja pels vidres del vehicle però ells sembla que no se n'adonin i els colors vius de la roba els deuen haver portat a un estiu, tots junts també, prop de la platja, o potser en un país llunyà.

No tinc forces per enfadar-me. Potser ni motius. Intento no creure el que està passant, penso que ara entraran i em vindran a abraçar; em diran que mai no estaré sola i fins i tot em convidaran a viure a casa seva, ni que sigui una petita temporada. Per a mi ells eren especials. Per mi això no era una feina ni res que s'hi assemblés. Però, en lloc de venir-me a donar suport, encara que fos sense paraules, encara que fos amb llàgrimes als ulls, encara que no sabessin com consolar-me, en lloc de tenir-los aquí, tinc un desconegut a casa que es passeja com qui no vol la cosa, que remena tots els calaixos buscant papers, que l'ha anada a veure quan jo encara no m'hi he atrevit, que no s'ha preocupat per saber si hi havia algú més a casa, tot i que sap que visc aquí i que, amb certesa, hi sóc. Un desconegut que parla per telèfon mòbil, i parla de mi. Un desconegut que no em valora, que parla de mi com si no tingués sentiments, que ni em busca, que es deu pensar que no m'importa res i que dec ser al

jardí perseguint els cargols que surten després de la pluja o les fulles que van despenjant-se dels arbres a poc a poc, sense pressa però pressionades pel vent. Per a ell tot això no és res més que un contracte laboral. Però, en lloc de cobrar, tinc allotjament i tot el que pugui necessitar. Sé que em fan un favor, sé que, quan estava sola, completament sola, ells van reconduir la meua vida, i que mai no podré tirar-los res per la cara. Però, tot i així, els esperava aquí al meu costat, com han fet en els darrers anys. Amb la Mònica mai no vaig tenir una relació laboral. Entre nosaltres va anar-se creant una atmosfera lleugera, pàl·lida i fràgil que es va anar enfortint fins a convertir-se en amor vertader. I a poc a poc tots ells s'havien anat convertint en la meua vida. Tots eren els meus amics, tots ens portàvem bé entre nosaltres, sense cap problema, em van acceptar i a poc a poc la seva vida va passar a ser una mica també la meua. Potser només ho feien per ella, potser amb mi només jugaven i aparentaven una felicitat esquerdada a les entranyes, que ara ja no calia mostrar a ningú. Potser ara tornava a estar sola com ho havia estat abans d'estar amb la Mònica.

Hi ha gent que m'és indiferent. Gent potencialment amigable que per una gran diversitat de casualitats mai no arribaré a conèixer o potser no podré tenir-hi una bona conversa; de vegades, simplement els encontres, fructífers si es produïssin en certs punts de la vida, no ocorren en el moment convenient.

A part dels qui algun cop a la seva vida m'han cuidat, o s'han arribat a preocupar per mi, o m'han apreciat d'alguna manera, amb l'altra gent no podria avenir-m'hi. No sé si són ells qui no m'entenen o sóc jo qui, per més que ho intenti, no podré comprendre'ls mai. Potser per

desconeixença o potser per dolor, potser per por o potser males experiències. Per a mi formen una massa uniforme, on tothom és igual i d'on costa molt sortir. Hi pertanyen tots els qui alguna vegada han abandonat algú sense explicació aparent, tots aquells qui no respecten la gent com la Mònica, la gent que tampoc no m'entén a mi ni els meus. Són gent sense sentiments o amb uns sentiments una mica estranys, poc altruistes. I la manca de sentiments els converteix en gent grisa. Gent que no viu la vida cada dia, que no gaudeix dels petits detalls ni de les alegries que es poden viure cada dia. Només encaminen els seus esforços a comprar una felicitat que els faci oblidar tota la resta, que els allunyi del món gris on viuen i, com a recompensa per a tot l'esforç fet al llarg de les seves vides, arribin en un estat d'èxtasi provocat per un conjunt d'objectes físics, de comoditats i de serveis que no són imprescindibles i que, si no es tenen, són molt desitjats, però, si s'arriben a tenir, i més tots alhora, no provoquen el plaer que podria esperar-se. No es gaudeix d'una victòria per si mateixa, es gaudeix una vegada s'ha tastat la derrota; no s'aprecien tots aquests objectes quan no es poden tenir però, en arribar a les teves mans, veus que allò tampoc no canvia res, que no et farà deixar de ser una persona grisa, sense sentiments. No cal abundància de res, tot en la seva justa mesura, no cal patir ni avorrir allò que hauria de causar un gran plaer.

I no m'agrada perquè és grisa. Però tampoc no m'agrada perquè és una massa hermètica, perquè no vol o no sap entendre res més. És conscient de la seva ignorància però prefereix mantenir-s'hi que haver de desxifrar possibles fórmules per a la felicitat, prefereix tancar-se hermèticament a tota expressió de felicitat o sentiment com qui

corre cap una paret amb la intenció de travessar-la amb l'embranchida, tot i haver-se de fer mal en anar desfent-la totxo per totxo. Però en aquesta cursa buida de contingut cap a la felicitat es passa per terrenys humits i fangosos però també per prats verds plens de roselles i, si corres, tanques els ulls per no distreure't, per concentrar tota l'energia a enderrocar la paret, et perds els petits detalls. I a poc a poc vas oblidant què et fa feliç, què t'agrada, la vida que vols portar i, sobretot, el ritme de viure-la.

I la massa grisa hermètica es va posant per tots els racons, com un núvol de contaminació sobre una ciutat, que mai no acaba de desaparèixer del tot. A poc a poc va enganxant-se a la pell de la gent i l'atrapa amb les seves urpes suaus. Com si fos una boira més espessa però menys visible, es va posant per tots els racons, infectant-ho tot; i la falta de colors va afligint els cors dels qui no es deixen contaminar, de qui, com a primera opció, té escampar la boira i fer-la desaparèixer.

L'home acaba de penjar. Creu que he tingut sort. Al poble del costat, una altra gent, una altra casa, les mateixes necessitats: un acord. Ara em farà anar amb ell, em portarà a examinar, dues anàlisis i, si tot està en ordre, avui a la tarda ja em tocarà anar cap allà. La immersió no serà immediata, perquè la família necessita un temps per acostumar-se. Primer hi haurà uns dies de pràctiques, després es quedarà també algú de l'associació que estigui acostumat a estar amb mi o similars.

He de ser útil. Aquesta és l'única funció. No s'hi han de buscar dobles significats, no s'ha de pensar més enllà; com més pla més fàcil. He de deixar governar la meua vida per aquesta boira espessa i transparent, que, quan vaig ser

abandonada per mans de la meva progenitora —no té cap altre nom—, va recollir-me i, sense afecte, va posar-me dins una mena de mercat laboral. I acabada l'empresa Mònica, em traslladen de lloc de treball. Ningú no pensa que jo no sóc grisa, que feia set anys que estava amb ella i que l'estimava, que ens estimàvem molt i que ara no em penso moure de casa meva, no aniré a viure amb cap altra família ni encara menys començaré de zero ara amb una altra persona.

—Hola?

No em veu. Veu el bol, buit, que té el meu nom. Es deu pensar que he marxat a buscar menjar. No vull sortir del menjador: és ple de bocins de la meva vida, que ara es veu sotragada i trencada com el got dividit ara en milions de bocins que encara són damunt les rajoles velles gastades. Ja només em sento segura en aquesta habitació, encara impermeable a la boira que tot ho esguerra. La foto de Madrid, els coixins per terra... aquesta és la meva vida. Ella també n'és part. Me les hauré d'empescar, no sé pas com, per viure sense ella. Necessito la seva roba, fotos en què surti rient, enfadada, vestida d'estiu, d'hivern, a la platja, a la muntanya, dins a casa, pel carrer... Mai no l'oblidaré. Aquesta nit, aquesta que ha sigut la nit que l'he abandonada però sóc encara aquí, a casa nostra, la intento guardar, mantenir allunyada de la boira i d'aquest desconegut que té els pantalons acabats de planxar, un maletí ple de papers i un mòbil que només admet converses grises, molt espesses però poc transparents.

M'ha vist i amb passos lents i temerosos se m'apropa. No sap on ha de mirar. No pot aguantar-me la mirada i

busca un punt de suport en aquella casa que li és desconeguda. Torna a mirar el bol vermell que té el meu nom.

—Boira? Boira! Vine cap aquí, guapa! Qui és la millor, eh? Qui és la millor? Mira què t'he portat, a omplir la panxolina!

M'hi apropo i el miro amb por. S'acotxa, arrugant-se els pantalons acabats de planxar i mullant-se els genolls amb l'aigua que va caient del seu paraigua, que du penjat del braç. Agafa el bol vermell de plàstic i l'omple de pinso. Exagera molt tots els gestos, potser no recorda que no ho sóc pas, cega, que tinc plenes facultats visuals i que és precisament això el que em permetia ajudar la Mònica: jo era els seus ulls. Quan s'adona que el puc veure perfectament, que el motiu per què no em moc no té res a veure amb la vista, em mira desafiant amb els ulls molt oberts i la boca oberta en forma de somriure, m'ensena el bol i em tira una boleta de pinso perquè l'agafi al vol.

No vaig ni mirar-lo i la boleta va rebotar per les rajoles velles gastades esquinçant el silenci com un repic de campanes matinal.

REMINISCÈNCIES

Anna M. Andevert Llurba

ACCÈSSIT DEL V PREMI APELLC JOVE
EN LA CATEGORIA DE 18 A 21 ANYS

Sona el despertador. És massa aviat per llevar-se per l'hora que et vas adormir, però massa tard per la teva esguena, que ja protesta després de provar totes les posicions possibles damunt d'aquest matalàs, que tants diners us va costar i que té tantes tecnologies, però que en realitat no serveix de res; sempre penses que mai no en trobaràs cap com el matalàs en què dormies quan vivies a casa dels teus pares.

Intentant recordar què has somiat, et dirigeixes a la dutxa; l'aigua llisca cos avall, tota tu et sents com un eriçó, ja que les primeres gotes d'aigua que recorren les fredes canonades et fan estremir.

Els nens ja s'han despertat, així que toca fer l'esmorzar per a tots: cafè per al Jordi, que es despertarà de mal humor perquè sap que el seu dia a l'oficina serà un altre dia gris i avorrit; cereals de xocolata per al Pau, que es mor de ganes de tornar a l'escola, pintar, fer amics, jugar a la sorra... I cereals de fibra amb dues torrades amb melmelada de maduixa per a la Dúnia. Per a tu? Qualsevol cosa anirà bé.

Avui el Jordi portarà el Pau a l'escola. Tu has de convèncer la Dúnia perquè no agafi el metro i la portis tu a l'institut. És tossuda, la Dúnia, i, a més, li agrada anar amb metro, perquè són moments en què s'evadeix escoltant la seva música tan estrofolària.

Finalment, l'has convençut i tu portaràs la nena, que ja deixa de ser nena, a l'institut.

Pugeu al cotxe, ella espera que arranquis i comença a fer una cigarreta; només ho fa davant teu, perquè sap que son pare no ho tolera; a tu tampoc no et feia gràcia; però té quasi divuit anys, té unes idees molt clares, és tossuda, llesta, dolça... Ja és gran, segons el teu punt de vista. A més, tu ja fumaves als setze...

Vols parlar amb ella però no saps com fer-ho. Vols tenir una conversa d'aquelles que tu tant odiaves, per això no saps com fer-ho. Tot el viatge en silenci, cada semàfor en vermell és un moment més d'incomoditat.

—Dúnia...

—Mama, la setmana que ve hem de fer les prematrícules per a la universitat. Ja saps que aviat faré la selectivitat.

—Aquesta nit en parlem sopant, et sembla bé?

—No ho sé...

Vols dir-li alguna cosa més però no et deixa temps, et diu adéu ràpid, et fa un petó a la galta, salta del cotxe i s'encén la cigarreta.

Conduint cap a la universitat penses en tot i en res, la pluja mulla el vidre del cotxe, el dia és gris, entres al pàrquing, vas directament al teu despatx, deixes els llibres, treus un feix d'exàmens per corregir, però no trobes el moment de començar... Mires i remires la foto de la Dúnia i el Pau. Tot, ho són tot. Anys enrere el teu univers era el

Jordi i l'italià, per això et vas casar amb ell i ets professora d'italià... Però ara res d'això no té gaire sentit. Mai no hauries dit que les teves prioritats podrien arribar a canviar tant. Tu, que vas ser una persona impossible d'encadenar a res, lliure, tossuda... O això és el que creus.

Passa una hora buida, has corregit set exàmens, te'n queden quaranta-tres més. Vas a fer un cafè i entres a classe; tot d'alumnes amb ganes d'aprendre, tot d'alumnes que es pensen que ho saben tot, tu també t'ho pensaves.

Avui toca una matèria que sempre et va fer angúnia d'estudiar, geografia. Anem pel sud d'Itàlia, avui... Mentre expliques, notes que els teus alumnes planegen viatges utòpics i inexistents a tots els llocs idonis per a adolescents que vas explicant. A més, t'agrada parlar de llocs amagats on tu has estat, llocs que poca gent coneix; petits poblets, esglésies rurals perdudes a la muntanya...

El noi amb ulleres de la segona fila et fa una pregunta sobre no sé quin tipus de vegetació que hi ha a no sé quin lloc... Però la teva ment no s'apropa ni per casualitat a la resposta del noi amb ulleres; ja fa estona que penses en quan en tenies divuit, quan tenies tants somnis, quan te'n vas anar a un poblet de costa italià amb aquell noi que tants maldecaps i felicitat et va portar; aquell noi que et va proposar deixar la capital per anar a un poble tan petit que els fils d'estendre roba podien arribar de punta a punta de poble. I així ho vas fer; vas marxar aquell estiu a un poblet on estenies els llençols blancs i les camises amb pegats als colzes a un fil llarg que anava de punta a punta de carrer; t'hi hauries quedat per sempre... El poble era preciós, incomunicat, petit i mig deshabitat, però preciós. La gent era encantadora i, quan us veia passejar agafats de la mà,

somreien. Tenies clar que volies viure allí fins a la fi dels teus dies amb ell. En fi... Somnis d'adolescent. Vint anys més tard, ho veus diferent, és clar.

—Maria, Maria... Ha entès la meva pregunta?

—Sí, sí...

Quan surts a la tarda de la universitat, després d'un dia poc productiu, passes per l'Escola de Música a recollir el Pau; això de tocar la trompeta el motiva; és petit, però té una energia i unes ganes de menjar-se el món que et fan venir ganes de menjar-te el món tu, però qui realment s'ha de fer gran i descobrir-lo són ell i la Dúnia.

T'explica les mil aventures que ha viscut avui a l'escola i l'escoltes amb molta atenció, aparques el cotxe i continua parlant, t'explica que a la seva classe estan fent un mural amb tots els colors que serà increïble, i que l'han fet ells sols... Penses que és i serà un gran artista, i no perquè sigui el teu fill, però les coses són com són. Qui tocava la trompeta també? El noi del poble italià...? Ah, no! Era el saxofon.

Entreu a casa, el Pau va esperitat a la banyera solet; el Jordi mira no sé quin documental de cacera i la Dúnia és a la seva habitació, com sempre.

Tot tan tranquil, tan monòton, tan "com sempre"... Has de parlar amb la Dúnia, és un moment complicat per a ella, ha d'escollir un futur, recordes quan tu vas escollir el teu futur, la fabulosa educació dels teus pares no et permetia fer el que volies, sempre donant explicacions. Sempre donant explicacions a canvi de res. Vas escollir estudiar italià i vas aparcar la idea de tants anys i tan madurada d'estudiar Belles Arts per por de la seva reacció, però saps que, en realitat, el que deien sempre t'acabava essent igual

i feies la teva... Així, doncs, per què ho vas fer? Sempre t'intentes convèncer que aquell noi no hi va influir, que aquell estiu al poblet de gent agradable i llençols blancs no va tenir res a veure amb el fet de canviar de carrera a últim moment... Però saps que és mentida, saps que vas oblidar-te dels teus somnis i projectes per estudiar italià, perquè no et desagradava, perquè els papas estaven contents, perquè se't donava bé, perquè et recordava a ell...

Obre's una capsa amb un estampat de flors descolorides, una polsera d'una antiga amiga a qui ja no li poses cara, unes claus de vés a saber on, esqueles de gent que ja no hi és i fotos. Moltes fotos, en blanc i negre i les primeres en un color molt esgrogueït.

En busques unes en concret... Totes aquelles fotos d'abans de conèixer el noi del poble italià, abans de conèixer el Jaume. Hi ha una foto amb les amigues del poble d'estiu a la platja en una barca vella; rius, com hi podíeu cabre tanta gent en aquells quatre retalls de fusta mal enganxada? Més fotos... Fotos que et feia un amic mentre pintaves, al balcó, amb una camisola blanca que ballava al ritme de la marinada del vespre, les mans brutes, milers d'esbossos per terra, gots amb tot de colors, el teus cabells llargs enredats jugant amb els últims rajos de sol... Caram! Aquesta foto és preciosa! És de quan muntaves a cavall... No et feia gens de por, res et feia por.

Ja n'has vist prou, ja t'has carregat de força i records per parlar amb la Dúnia com una mare i com una amiga.

Entres a la seva habitació, està pintant, però, quan tu entres, amaga el que dibuixa; sempre ho fa i no entens per què, a tu t'encanta que es passi hores i hores deixant anar la seva imaginació, que dibuixi, que ompli la seva habita-

ció i la seva vida de formes i colors psicodèlics, diferents, originals, nous.

—Mama, què vols? Estic dibuixant!

—Què dibuixes?

—Res. Per cert, t'he agafat aquella polsera daurada.

—Ah, d'acord...

No saps com començar, és normal.

—Dúnia, diria que hem de parlar d'això de la premartrícula, no trobes?

—No ho sé, suposo.

No col·labora, no en té ganes, és normal. Parleu de les seves bones notes, de les poques explicacions que et dóna, parleu d'una pel·lícula que vol anar a veure, també parleu del nou restaurant tailandès que han obert a un parell de carrers... Parleu de tot menys del que heu de parlar: del que vol estudiar, però la Dúnia és més llesta que tu, Maria.

—Mama, ja sé que ets aquí per dir-me que he d'estudiar el que jo vulgui i bla, bla, bla... Però ja saps la cara que posarà el papa quan li digui això de Belles Arts, i tu, per més que diguis, tampoc no et deu fer cap gràcia... A més, tinc la "mala sort" de ser boníssima en anglès, tinc tots els títols que puc tenir, el papa em carregarà el cap perquè faci Traducció o Filologia... I ho acabaré fent per tot això que diuen, que té més sortides professionals i aquestes coses...

—Dúnia, em sap greu que creguis que el teu pare i jo no volem el millor per a tu.

—Però jo no he dit això, mama! Ja sé que m'estimeu molt tots dos, però el papa, en especial, ni m'entén ni em vol entendre... Ni tan sols em va deixar anar a classes de dibuix.

Escac i mat! És cert. I aquesta decisió del Jordi va portar a una forta discussió entre tu i ell. No entenes per què el Jordi veia els artistes com uns bohemis, persones de poc profit... Sort que et va conèixer quan ja estudiaves italià, perquè, si t'hagués conegut quan portaves els cabells llargs, espartenyas, vestits de flors i la guitarra sota el braç, ni s'hauria fixat en tu.

El Jordi va prohibir a la Dúnia fer classes de dibuix al·legant que era una pèrdua de temps i de diners perquè mai no viuria dels seus dibuixos. Per no tenir-la enfadada, li va oferir l'opció d'estudiar música, que, segons ell, era de més "profit"; la Dúnia va començar a estudiar piano, mig any després ho va deixar.

Sopant la cosa és més que tensa. El Jordi, en el seu món, no s'assabenta de res, o no vol assabentar-se'n. Sort del Pau, que no calla mai i continua explicant els seus projectes amb el mural, ara explica que vol dibuixar les quatre estacions, cada estació serà un de vosaltres.

—Tu, papa, seràs el senyor Hivern, la mama, la Primavera; la Dúnia, la Tardor, i jo, l'Estiu!

Animes el Pau a dibuixar, igual que fas amb la Dúnia. La Dúnia fa mala cara i, sense venir a compte, fa esclatar el detonant que portarà la guerra.

—Pau, no cal que dibuixis, total, en aquesta casa està mal vist...

El Pau no ho entén, això no va amb ell. Intentes calmar les coses.

—Au, Dúnia, deixa el teu germà tranquil.

—Mama, si ja saps que això no ho dic per al Pau; jo sóc la primera que creu que serà un gran artista si el

senyor Hivern li ho permet, és clar... Cosa que crec que serà difícil, oi?

El Jordi ja ha callat prou.

—M'hauries d'agrair que t'hagi pagat tants anys a l'Escola d'Idiomes, gràcies a això ara tens un seguit de títols que et serviran quan hakis d'anar a treballar, perquè no crec que valorin gaire en una feina si saps dibuixar cols o mandarines!

Maria, per què no hi intervens? Per què no hi intervens, si saps que el Jordi no té raó? Per què no hi intervens, si saps que des que et vas casar no has tocat ni un pinzell? Per què no hi intervens, si saps que la Dúnia es deleix per pintar tot el que veu?

Per sort, la Dúnia és més llesta que tu i per no iniciar una discussió vella, no contesta als arguments buits del seu pare, agafa el plat, el deixa a la cuina i se'n va a l'habitació.

El Pau continua sense entendre res, et mira amb uns ulls blaus a punt d'esclatar de tantes llàgrimes que contenen; creu que ell ha estat el causant d'aquest numeret.

Maria, saps com se sent, saps que el Pau està espantat, que se sent malament perquè pensa que tot ha estat culpa seva; no menja més. Maria, per què no fas res a part d'acaronar-li els cabells?

Passen uns quants dies i l'ambient a casa és fred, a les nits tanques els ulls i tota tu et transportes a aquell petit poblet d'Itàlia; recordes les hores buides prop d'aquell llac on el Jaume et feia fotografies, una a tu, una a una flor d'ametller, una a l'horitzó... Fa anys que no mires el Jordi amb els mateixos ulls i no saps ben bé per què. Suposes que és normal que res sigui com al principi. Quan el mires,

ja no veus aquells primers anys de festejar en què et venia a buscar a la porta de casa i et portava de restaurant en restaurant, d'exposició en museu... Era un noi tan interessant; i el Jaume... Sí, Maria, recorda-ho. Et va deixar. El Jaume tenia un altre futur, un altre destí. El Jaume tenia moltes noies al seu voltant més interessants i esbojarrades que tu. Segurament, et va estimar, però no va servir de res, al final. Tu el vols recordar amb un somriure, però et dol pensar que ara podries viure d'una manera diferent; molt diferent. La professora universitària amb el marit banquer que tenen dos fills encantadors; sona i és massa convencional, típic i tòpic. I això t'ofega. Potser és que no t'has fet tan gran com penses i que continues tenint somnis i neguits.

Quan fa una estona que penses tot això, se't comença a emboirar el pensament, creus que, des de sempre, pensar tant no et fa cap bé i decideixes oblidar-ho; evadir-te amb qualsevol banalitat: corregir uns exàmens, llegir algun llibre, fer el sudoku del diari...

La veritat és incòmoda i ara ho veus més que clar. T'has anat convencent sempre que el que feies era el correcte. Potser el que has de fer és deixar de filosofar tant i fer hipòtesis absurdes per posar tota la teva atenció en la Dúnia.

Fa dies que està més absent del normal, entra i surt de casa com si fos transparent; no diu res, però els ulls entristits la delaten. No la veus feliç i això et corroeix immensament. Tu vas ser molt feliç quan eres adolescent; fins que es va acabar aquell estiu, eres molt feliç... Com a mare, vols el millor per a ella, la vols veure somriure igual que ho feies tu. Té les mateixes dents rectes i blanques que tu; té el mateix somriure vergonyós.

Ara que la Dúnia no és a casa faràs una cosa de la qual no et sentiràs orgullosa, però ara mateix ho veus totalment necessari per ajudar-la; per tant, ho faràs sense pensar-t'ho gaire. Entres a la seva habitació i mires, tan sols mires. L'has de conèixer més, t'has de conèixer més. No saps com fer de “mare” en aquest circ que és la vida. Mires un taulell que li va penjar el Jordi a la paret ja fa anys; hi ha uns quants esbossos, entrades de mil concerts, fotografies amb amigues, amb cares que et són llunyanament conegudes, amb el Pau, de petits, amb algun noi... Té cap noi especial, la Dúnia?

Mai no li ho has preguntat, potser perquè a tu no t'agradava que t'ho preguntessin.

A la carpeta de dibuixos hi ha verdaderes obres d'art, sap fer retrats exactes però també sap perdre's en la imaginació i plasmar el que porta més endins.

També té una capsa amb mil discos: Feliu Ventura, Lluís Llach, Bob Marley... Bob Marley? El teu pensament ha tornat al Jaume; li encantava, el recordes fumant canuts prohibits a la platja, et recordes fumant tu també i rient molt, rient d'ell, rient amb ell, besant-lo, acaronent-lo, tornant a xuclar el canut, fent lliscar la camisa esquena avall, barrejant els vostres peus a la sorra freda i humida de la vesprada...

La Dúnia també té una pila d'apunts i llibres d'art, molts són teus, els hi has regalat una mica de contraban; molts tenen notes i punts, alguns ja estan esgrogueïts, estan descolorits per culpa dels anys i per amagar-se tant. Per amagar-se quan els teus pares, Maria, et deien que els artistes no eren del tot normals i que on s'és vist d'estudiar per retratista de la rambla.

Té una capseta amb tot un seguit de polseres, arracades, collarets... Són molt bonics tots. Hi ha un collaret amb una dent d'algun animal exòtic; creus que se'l va comprar quan va anar a Tunísia, també hi ha una polsera que li va regalar un amic, que, segurament, era més que un amic, ja que al darrere hi ha una paraula gravada, *T'estimo*.

Tu també tens una capsa així, Maria; bé, en realitat, en tens dues, una de quan eres jove amb un munt de polseres de fil i collarets blancs eivissencs i una altra de més seriosa, més convencional, més de "senyora" i "professora" Maria Civit. En aquesta hi ha un rellotge d'or, les joies del teu casament, regals del Jordi, com ara un collaret, un que t'encanta, te'l va regalar fa més de cinc anys per al teu aniversari, és una cadena amb un penjoll en forma de flor d'ametller, tot de plata. Te'l poses en ocasions comptades; és una obra d'art i la sola idea de perdre'l et fa estremir. Aquestes dues capsas teves són com el passat i el futur, no trobes? Un passat en què no importaven les aparences, divertit, de colors, i un futur seriós, amb luxes, amb comoditats, amb monotonia...

Ja tornes a pensar massa, així que tanques la capsa de la Dúnia i obres el seu armari.

Té un estil molt semblant al teu quan tenies la seva edat, roba ampla, texans descosits, espartenyets poc curioses, amb els cabells llarguíssims, mil forats a les orelles, i mocador al coll, sempre. En té mil, i tu, Maria, tot i saber-ho, sempre que en veus un de ben bonic, l'hi compres i l'hi regales, i ella està més que contenta. Els té una mica desordenats, així que els treus i el teu instint de "mestressa de casa" et fa plegar-los tots bé... N'hi ha un que t'és familiar... I tant! És teu, aquest mocador té més de vint

anys, és de quan acabaves de fer divuit anys. El vas teixir tu mateixa quan vas tornar d'Itàlia; la veritat és que és preciós, un fons marró i al centre una gran flor d'ametller, rosa, imponent, dolça.

De cop i volta entra la Dúnia i, lògicament, no li agrada veure que estàs regirant les seves coses. T'excuses dient que buscaves no sé quina bufanda... Ni te n'has adonat, però encara no has deixat anar el mocador de les mans. Un silenci. Les dues us mireu, mireu el mocador, i tu trenques el silenci com una daga que travessa el no-res.

—T'agrada? El vaig fer jo.

—Sí, és maquíssim. M'has d'ensenyar a fer-ne, d'això tan bonic...

—Es diu ganxet, Dúnia.

Les dues mig rieu, sabeu que heu de parlar. Us asseieu sobre el llit i us poseu a plegar més i més mocadors.

—Mama, aquest estiu tenia pensat fer un viatge amb unes amigues...

—Ah! Molt bé! A on?

—A Itàlia...

—Però, Dúnia, ja hi vas anar amb el papa i amb mi, a Itàlia.

—Sí, mama, però resulta que no vam anar a molts llocs que es veu que són interessantíssims! Mira, en aquesta església romànica de la muntanya de San Pietro ni hi vam passar, per no dir la Galeria dels Uffizi!

—Tens raó, a més, et defenses molt bé amb l'italià...

Un somriure mutu de complicitat. Per avui ja n'hi ha prou. T'aixeques i, a la porta, a punt de marxar, et ve una pregunta al cap que resultarà ser molt interessant...

—I amb quines amigues dius que vas?

—Bé, en realitat, és un amic, però un amic i res més, mama, però, com que a tots dos ens agrada molt l'art... doncs, és clar, Itàlia és perfecte... Segurament tots dos junts trobarem llocs i podrem fer coses més interessants que no pas estar tot el dia a la platja o de bar en bar... M'explico, no?

I tant que s'explica..., massa. Com que l'entens tant, tanques la porta i tornes a seure al llit, al seu costat. Ara ella ja no et mira, distreu la mirada arreglant i repassant els mocadors per no trobar-se amb la teva, que portaria a un moment incòmode, unes mirades que portarien a disfressar les galtes de la Dúnia de vermell.

—I com dius que es diu aquest noi?

—Mama, és igual, això!

—Dúnia, tu creus que el papa o jo et deixarem anar a Itàlia amb un desconegut?

—És un noi que estudia a la Massana... L'escola d'art, saps? Una amiga meva me'l va presentar i ens vam caure molt bé, i hem planejat això una mica d'imprevist... Però bé, que segurament hi anirem.

Plans a l'aire, art, Itàlia... Maria, no et recordes a tu mateixa?

Intentes evitar el tema amb el Jordi perquè saps que només et portaria discussions, encara falta per a l'estiu i ja tindreu temps de pensar-ho; a més, ara hi ha una cosa més dificultosa de resoldre: les prematrícules.

A l'hora de sopar prepares una amanida que fa goig de veure i suques pa amb tomàquet, penses que el sopar, com més lleuger sigui, millor, ja que sempre us entreteniu fent qualsevol cosa i aneu a dormir tardíssim, i no t'agrada anar a dormir amb la panxa plena. T'agrada molt cuinar, però

no tens gaire temps; la Dúnia sempre et diu que el que més trobarà a faltar quan marxi de casa seran les teves postres; dolços de xocolata, nata, caramel... Tota una delícia per a qualsevol paladar.

El Jordi va arreglant la taula, al seu pas, tan gris i buit com sempre, amb la mirada perduda en cap punt fix, deambulant per la casa; el mires i et preguntes què sents per ell després de tots aquests anys; ja no veus les excursions a la muntanya que feieu a l'estiu o els sopars a aquell restaurant de vora la platja, tampoc no veus en els seus ulls la il·lusió que veies quan va néixer la Dúnia...

S'adona que fa estona que el mires, et mira, somriu i diu:

—Ja heu arreglat això de la prematrícula?

—La veritat és que no... És com una incògnita saber què voldrà estudiar.

—Com que una incògnita? Jo crec que ja és clar, no?

—Jordi, no donis tant per suposat això de l'anglès... Tot i que a la Dúnia li vagi bé, no sé si la motiva gaire...

—Però, Maria, la Dúnia ha de ser pràctica i estudiar alguna cosa de què tregui profit.

—Però, Jordi, perquè no faci una carrera d'idiomes, no vol dir que els hagi de perdre, ja ho saps.

No saps si la conversa és gaire productiva, el Jordi és tan tossut i va tant a la seva...

Gairebé com tu. Sense dir res, tots dos decidíu deixar-ho estar.

Mentre sopeu tots quatre, el silenci només es veu interromput per la senyora que presenta el telenotícies. No és còmode. Et sap greu per al Pau, perquè és un vailet tan alegre... Quan la Dúnia tenia la seva edat, era diferent; els

sopars eren molt alegres, la vida era més divertida i fàcil, éreu més joves, la televisió estava encesa però no sentíeu res del que deia la senyora del telenotícies, la qual recordes amb unes ulleres rodones i una americana de quadres, avui ja passades de moda.

Entre mos i mos de pa amb pernil i glop i glop de vi negre, mires el Jordi. Quan va començar a ser tot diferent? És normal que s'hagi apagat allò que en un principi et va fer fixar en aquell noi correcte i educat que tan bé et tractava?

Recordes el dia que us vau conèixer, en aquell bar ple de cares conegudes, amb aquell cambrer que sempre renegava... Feia mesos que no sabies res del Jaume. Et van presentar el Jordi i, quan et va veure, li va canviar l'expressió, el rostre, els ulls, tot. Des de la primera paraula intercanviada entre tots dos, el Jordi va veure clar que havies de ser tu. A tu també t'agradava, no com el Jaume, ni més ni menys, potser d'una manera diferent. El Jordi tenia totes les atencions cap a tu, no veia més món que els dissabtes a la nit parlant amb tu en aquell bar en què us vau conèixer; fins que va decidir convidar-te a dinar; Maria, no pots negar que en un primer moment no ho veies clar, pensaves que, si et tornava a passar això d'enamorar-te d'un noi i que després et deixés..., no ho suportaries. Però aquells ulls del Jordi tan blaus i plens d'il·lusió et van fer dir que sí sense saber gaire per què. Va valdre la pena, però. Ta mare estava tan contenta que festegessis amb un noi que estudiava "per banquer" i, a més, quan sorties amb ell, tota tu estaves més radiant i feliç. Al cap d'un bon temps de festejar, el Jordi sabia del cert que t'encantava viatjar i, no en va, et va portar a Menorca, en una cala encisadora, on

et va demanar per casar-vos. No et va costar pas decidir-te. Poc temps després, la Dúnia ja estava de camí.

Mentre reculls el sopar encara penses en tots aquests records; fa dies que vius del passat i el present que crida davant teu, però tu no el sents, tu només et veus amb l'edat de la Dúnia, l'edat en què vas decidir el teu futur sense saber-ho. Potser per això et fas tantes preguntes i recordes tantes coses que creies enterrades.

Reminiscències.

Et rentes les dents, et poses crema i et mires al mirall. Amb una mica de por. Mai no t'ha agradat fer-te gran, però no pel fet que la teva bellesa s'hagi anat apagant, sinó perquè creus que probablement no has aprofitat el temps amb plenitud. Et fa por fer-te gran perquè creus que pel camí has descuidat diverses coses i, a més, ara, creus que potser t'has equivocat en tot, ara no saps si aquest és el teu destí, no saps si aquest camí és el teu. Abaixes el cap, tanques els ulls i et lamentes pensant que vols aconsellar de la millor manera la teva filla, quan tu no saps pas si mai has fet el que calia.

Et poses al llit i penses que, probablement, tot plegat, només és por d'allò desconegut, d'allò que és nou. Però, Maria, la Dúnia també va amb els ulls tapats, a tentines, va construint la seva pròpia història sense saber res del demà, enfrontant-se constantment amb allò que no coneix. I ella no té por, Maria, com tu tampoc no en tenies als divuit anys.

No creus que això no hauria de canviar, Maria? No creus que les coses bones han de perdurar per sempre?

No vols pensar més, t'entristeix el que penses; el que és o sembla la realitat...

Tanques els ulls, caus, a poc a poc, rendida davant de la realitat, t'adorms i l'inconscient t'allibera durant unes quantes hores de les cabòries.

No passen gaires dies més que decideixes parlar d'una vegada per totes amb la Dúnia seriosament, no t'importa gaire el que pugui dir el Jordi, perquè has arribat a la conclusió que és un reflex o paral·lelisme del teu pare; aquell qui no et va deixar estudiar Belles Arts, aquell amb qui no tenies confiança, aquell qui no volies que et veiés riure o plorar.

Aprofites per dur-la a dinar al restaurant tailandès que han obert. La Dúnia ja es veu venir el discurs i, pel seu posat, no té gaires ganes d'escoltar-lo i, encara menys, d'obeir-lo, si és que ve dictaminat per algun tipus d'ordre que ella pugui considerar supèrflua.

Després d'una estona de conversa bastant buida, es fa un silenci i les paraules et comencen a sortir del cor, ara ja no com una obligació, sinó com una cosa que creus totalment necessària i natural de fer, i és que què és més natural i normal que una mare aconselli la seva filla?

—Ja has decidit què has de fer amb la prematrícula? Em vas dir que era la setmana que ve...

—Sí, mama, ja ho tinc bastant decidit... I em sap greu si us enfadeu tu i el papa, però com a primera opció escolliré Belles Arts i, com a segona, Disseny. I si us hi oposeu tu o el papa i no em voleu pagar la universitat, doncs ja m'espavilaré. En algun lloc trobaré feina, a més, aviat podré ser professora d'anglès; i si tampoc no em deixeu viure a casa, doncs...

—Frena, Dúnia, frena! Hi estic totalment d'acord.

La cara de la Dúnia és tot un poema; tant que fins i tot et mig diverteix. No es creu que li hagin dit que sí, així, tan fàcil...

—Ja t'has preparat les proves d'aptitud inicials?

—Mama... Com saps que he de fer proves inicials? I per què m'has dit que sí tan fàcilment? No entenc res.

I somriu. La Dúnia somriu. La Dúnia té els ulls clars i brillants com fa temps que no els hi tenia. Et sents tan còmoda que les paraules et surten de forma tan natural i fàcil com l'aigua d'una deu. No havies pensat a fer-li cap discurs, ni tan sols a acceptar la seva decisió amb aquesta facilitat; però, quan has vist el valor que ha tingut dient-ho i decidint sola, t'has convençut que ha de fer el que vulgui, ha de fer el que tu no vas saber fer, decidir ella sola, sense influències externes; complir els seus somnis.

—Dúnia, saps que jo també volia estudiar Belles Arts?

—No, però no m'estranya pas, he vist uns quants quaderns de dibuix teus de fa molts anys i ets molt bona, mama. Per què no ho vas fer?

—Ja saps que els avis això de l'art no ho entenen ni ho comparteixen gaire...

—Només va ser pels avis? No m'ho crec! Ets molt tosuda, tu, mama... A més, per què italià?

—Ja em comences a conèixer, noieta! Doncs tens raó, els avis sí que hi van influir, però no van ser l'única causa...

Ara se't comencen a entrebancar les paraules. Aquest tema resulta que es complica, però ara no és el moment de tirar enrere, sinó de ser més forta i sincera que mai.

—Vaig conèixer un noi i, en fi... Com t'ho podria dir? Me'n vaig enamorar... Més o menys quan tenia la teva edat... Vaig anar-me'n a Itàlia amb ell i tenia planejat quedar-m'hi, si no fos perquè ell no tenia els mateixos plans de futur que jo.

—Carai, Mama... Em sap greu... I els avis et van deixar anar a Itàlia?

—Sí, ells es pensaven que hi estudiava... Però ja veus que tot l'italià que vaig aprendre va ser al carrer i no pas en una acadèmia com ells creien.

La Dúnia et mira amb una cara de sorpresa que et recorda quan li llegies històries de cavallers i fades, quan tenia tot just un o dos anys.

—Així, doncs, no vas estudiar Belles Arts pel que et podien dir els avis i vas escollir italià per què et recordava aquest noi?

—Podríem dir que sí.

Sí, Maria, la Dúnia ha dit una veritat com un temple que fa anys que intentes amagar... El futur que en teoria tu sola vas escollir va veure's totalment influenciat pels teus pares i aquell noi.

—Dúnia, no t'explico tot això perquè sí, sinó perquè no vull que caiguis en els mateixos errors que jo. Si vols estudiar Belles Arts, jo et donaré suport, si vols anar-te'n a Itàlia a descobrir l'art, jo hi estaré d'acord... Sempre que ho facis tot perquè tu has decidit que és el millor, perquè tu sola has fet el balanç sobre el que et convé i el que no et convé. T'has de deixar aconsellar i ajudar per la gent del teu voltant, però sempre acabaràs sent tu qui haurà d'actuar, i has d'intentar fer-ho sempre pensant en la teva felicitat i no en la de ningú més.

—Creus que m'estic equivocant, mama?

—No, Dúnia, és clar que no! Però et veig tan jove, bonica, emprenedora, plena de somnis... que em recordes a mi. I quan et veig amb aquell mocador de la flor d'ametller, em veig a mi mateixa amb la teva edat i cometent errors que m'hauria pogut estalviar, errors que no vull que tu cometis.

—Mama, si tot això és perquè me'n vaig a Itàlia amb un noi, si t'has de quedar més tranquil·la, no hi vaig...

—És clar que hi has d'anar i has de descobrir coses noves, i potser l'única manera de fer-ho és equivocant-te i rectificat... Dúnia, tens un món obert davant teu, t'està esperant; l'has de gaudir.

—Gràcies, mama.

Us doneu la mà i s'acaba la conversa.

A casa l'ambient ha millorat entre vosaltres, el Jordi segueix sent un món a part que les dues sabeu que haureu d'acabar afrontant, però, fins ara, gaudiu de la complicitat que heu arribat a guanyar aquests dies.

Et sents feliç, alliberada, aquests dies t'has capficat molt amb escenes del passat que no sabbies per què tornaven a tu com una pluja de ganivets. Però t'han servit per aclarir antics dubtes, per trobar veritats, per posar ordre a la teva ment, per prendre noves decisions i, sobretot, per ajudar la teva filla. Veure't reflectida en la Dúnia ha estat una segona oportunitat per entendre on vas errar, per ajudar-la a millorar.

Saps amb total certesa que l'has aconsellada bé. L'experiència, i més si és basada en errors, serveix per no caure un altre cop en els mateixos paranys de la vida.

Ara ja no hi ha límits, Maria. Ni els teus pares, ni aquell noi, ni el Jordi, ni ningú. Et sents nova, potser diferent, feliç.

—Mama, no trobo uns papers que necessito per a la prematrícula.

—Quins són?

—El títol de l'ESO.

—Ja el tinc preparat, junt amb el meu...

—Junt amb el teu?

La Dúnia ho ha entès. Ella comença una nova història, però la seva mare, també, oi que sí, Maria?

—Mama, et volia donar això el dia del teu aniversari... Però crec que avui és molt més especial, oi que sí "nova alumna de Belles Arts"?

—Sí que n'és, d'especial, filla. Així que un regal?

—Bé... Més o menys... Recordes aquell dia que vas entrar a l'habitació i estava dibuixant? Doncs era això el que dibuixava...

Quin dibuix, quina obra d'art! Un retrat d'una mare fet per una filla que l'admira, i la dibuixa de jove, embolicada en un mocador amb una flor d'ametller, amb els cabells conduïts per la marinada i un somriure despreocupat.

